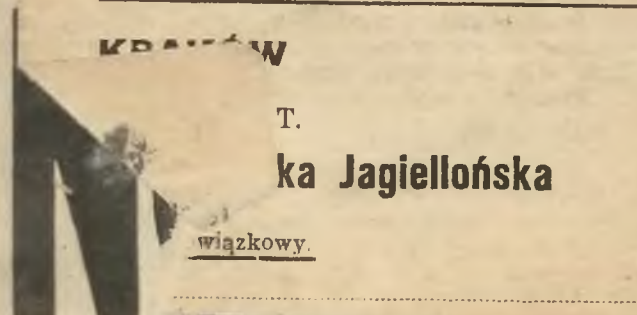

Drukarnia Literacka w Krakowie.

Prenumerata miesięczna: Bez odnośnienia 4—zł. Z odnośnieniem 4 50. Z przes. poczt. 4 50. Zagranicą... 8—

T. ka Jagiellońska

wiązkowy.

wychodzi codziennie o godzinie 2 po południu

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykle... 15 gr. Nadesłane... 35. Po kronice... 45.

Spokojnie i bez większych zmian.

Wynik wyborów do parlamentu niemieckiego.

Kraków, 21 maja.

Ogłoszone dotychczas wyniki głosowania do parlamentu Rzeszy niemieckiej z 31 okręgów na 35, stwierdzają ponad wszelką wątpliwość znaczne przesunięcie się sympatii mas wyborców na lewo.

Niezawodny sukces odnieśli socjaliści demokracji, którzy, wedle dotychczasowych obliczeń, zdobyli 150 mandatów, co w porównaniu z r. 1924 oznacza przyrost 19 mandatów; należy się jednak liczyć z powiększeniem tej liczby. Komuniści zyskali 6 mandatów, Partja Gospodarcza 6 i niemiecka partja ludowa (Stresemannowcy) 1.

Największe straty ponieśli stosunkowo nacjonalisci (Deutsch-nationale), wyrażające się cyfrą 39 mandatów. Demokraci stracili 7 mandatów, istnieje jednak nadzieja, że uzyskają jeszcze mandaty w okręgach, w których wyniki głosowania nie są jeszcze znane, tak, że stan ich posiadania nie ulegnie zmianie.

Centrum wykazuje dotychczas utratę 9 mandatów.

Jak widzimy z tych cyfr, mimo silnego przesunięcia na lewo, wybory nie doprowadziły do jakiegokolwiek radykalnej zmiany w układzie sił politycznych w Niemczech. Nie można wprawdzie jeszcze dzisiaj mówić, jak będzie wyglądał ilościowy stosunek poszczególnych stronnictw, gdyż liczba posłów w Niemczech jest ruchoma i zależy od liczby głosujących, ale wyniki dotychczasowe zdają się wskazywać, że stosunek ten nie ulegnie większym zmianom.

W tej sytuacji jaka się obecnie rysuje, wszystko pozostaje mniej więcej po dawnemu. Jeżeli odrzucimy skrajną lewicę, to ani blok ugrupowań umiarkowanie lewicowych, ani blok prawicowy nie są w stanie utworzyć samoistnie większości, zdolnej do rządzenia, a jeździem wagi jest nadal Niemiecka Partja Ludowa.

Istnieją teraz dwie możliwości. Jeżeli „deutsch-voelkische“ pójdą z prawicą, to wówczas przyłączy się do

nich niezawodnie także centrum i przy władzy utrzyma się rząd obecny.

Gdyby zaś partja Stresemanna przechyliła się bardziej na lewo, w stronę grup koalicji wejmarskiej, wtenczas powstałby rząd t. zw. małej koalicji.

Jeżeli chodzi o nastroje, to wynik wyborów zdaje się wskazywać na pewien wzrost tendencji republikańskich w masach i osłabienie czynników reakcyjno-szowinistycznych.

Jakie znaczenie mają dla Polski wybory niemieckie?

Pod względem politycznym żadnego, gdyż tak, jak dzisiaj sprawy stoją, ma-

Prowizoryczny wynik wyborów.

Berlin, 21 maja (PAT). Do godz. 8 rano obliczone były wyniki głosowania w 31 okręgach na ogólną liczbę 35. W pozostałych 4 okręgach między in. w Berlinie i w obu okręgach poczdamskich, brakuje jeszcze zestawień z poszczególnych obwodów.

Obliczenia dotychczasowe ilości głosów na całym obszarze Niemiec wynoszą 30.536.039, z tego wypada na socjalistów 9.027.816 głosów, mniejszości 150 mandatów na 131 dawnych.

Stronnictwo niemiecko-narodowe 4.344.582, około 72 mandatów, dawniej 111.

Centrum 3.612.700, około 60 mandatów na dawnych 69.

Niemiecka partja ludowa 3.094.797 głosów, 52 mandaty, dawniej 51.

Komuniści 3.080.066, około 51 mandatów, dawniej 45.

Demokraci 1.495.238, mandatów 25, dawniej 32.

Bawarska partja ludowa 932.649, tj. 16 mandatów, dawniej 19.

Partja Gospodarcza 1.366.623, mandatów 23, dawniej 17.

Hitlerowcy 777.876, 13 mandatów, dawniej 14.

Inne drobne listy, razem 2.716.717, prawdopodobnie bez żadnych mandatów.

Na zasadzie dotychczasowych informacji

my przeciw sobie jednolity niemal front niemiecki od skrajnej prawicy do skrajnej lewicy.

Jeżeli czego, to można oczekiwać pewnej poprawy stosunków gospodarczych, a zwłaszcza przyspieszenia rokowań o traktat hadlowy. Socjaliści bowiem, jak i przedstawiciele sfer kupieckich i przemysłowych, wypowiadają się za rychłym zawarciem umowy handlowej z Polską, podczas gdy nacjonalisci rekrutujący się przeważnie ze sfer ziemiańskich, w interesie własnym starają się sprawę utrudnić, lub co najmniej opóźnić. Osłabienie więc ich reprezentacji parlamentarnej może wpłynąć tylko dodatnio na tempo pertraktacji.

Ogólny bilans, jaki otrzymujemy na podstawie dotychczasowych informacji, można streścić krótko: Spokojnie i bez większych zmian.

Premjer pruski Brann, były pruski minister spraw wewnętrznych Severing i prezydent dawnego Reichstagu Loebe zostali w okręgach wybrani.

Z posłów i ministrów niemiecko-narodowych zostali wybrani minister spraw wewnętrznych Kendell w okręgu frankfurckim nad Odrą, minister sprawiedliwości Hergt na Dolnym Śląsku, minister rolnictwa Schiele w Magdeburgu, hr. Westarp w Poczdamie i Hugenberg, znany wydawca i właściciel „Lokal-Anzeigera“ i całego koncernu dziennikarskiego oraz największej wytwórni filmowej niemieckiej.

Stronnictwo centrowe przeprowadziło kanclerza Marksa i ministra pracy i opieki Braunsa, ministra finansów Koehlera, przewodniczącego chrześcijańskich związków górników Imbuscha oraz przywódców chrze. związków zawodowych Stoeperwolda i Joesa. W okręgu kołoskim przeszedł też figurujący na trzecim miejscu przewodniczący delegacji niemieckiej do rokowań z Polską, dr Hermes.

Niemiecka partja ludowa przeprowadziła m. in. swego przewodniczącego p. Scholza i ministra gospodarki Curtinsa, który wybrany został w Badenji.

Demokraci przeprowadzili przewodniczącego stronnictwa Kruca i byłego ministra spraw wewnętrznych Kreucha oraz byłego ministra finansów Reinholda.

stwierdzić można, że socjaliści przeprowadzili wszystkich swoich przywódców w okręgach.

Polacy bez mandatu w parlamencie Rzeszy i sejmie pruskim.

Klęska nacjonalistów w wyborach do sejmu pruskiego.

Berlin, 21 maja (PAT). Na 23 okręgi wyborcze do Sejmu pruskiego obliczono 22 okręgi.

Ogólna liczba głosów 15.142.827, z tego socjaliści otrzymali 4.553.618, uzyskując 114 mandatów, a więc utrzymali dotychczasowy swój stan posiadania.

Niemiecko-Narodowi 2.695.837 głosów, uzyskując około 61 mandatów, zamiast posiadanych dotąd 109. Niemiecko-Narodowi stracili 42 mandaty czyli około 40% stanu posiadania.

Centrum otrzymało 2.348.354 głosów, około 59 mandatów zamiast posiadanych dotąd 81, a więc stracili 22 mandaty.

Niemiecka Partja Ludowa zyskała 1.480.601 głosów czyli około 37 mandatów, wzamian dotychczasowych 45. Stracili 8 mandatów.

Komuniści otrzymali 2.017.907 głosów czyli 50 mandatów wzamian dotychczasowych 43.

Demokraci otrzymali 750.430 głosów czyli 19 mandatów, wzamian dotychczasowych 37.

Związek Lenina 44.815 głosów bez mandatu.

Partja Gospodarcza otrzymała 962.307 głosów 19 mandatów zamiast dotychczasowych 11.

Hitlerowcy 419.889 głosów, 10 mandatów, czyli stracili 1 mandat z posiadanych dotąd 11.

Partja Niemiecko-Hannowerska t. zw. Gwelfowie 1.66.869 głosów, mandatów 4, stracili 2.

Mniejszości narodowe w Pruszech otrzymały 34.237 głosów, żadnego mandatu. Polacy stracili oba dotąd posiadane mandaty w Sejmie pruskim. Drobne listy otrzymały 885.969 głosów — żadnego mandatu. Obliczenia te są prowizoryczne.

Lista mniejszości bez mandatu.

(Telegram własny „N. Reformy“).

Berlin, 21 maja. Na listę mniejszości narodowych, przy wyborach do sejmu Rzeszy padło 70.752 głosów, skutkiem czego lista ta nie uzyskuje mandatu.

Stresemann padł w okręgu — wejdzie z listy państwowej.

Berlin, 21 maja (PAT). W okręgu Dolnej Bawarii i Górnego Palatynatu, w którym kandydował Stresemann lista niemieckiej partji ludowej uzyskała o 700 głosów więcej, niż przy wyborach poprzednich, zbierając 7.654

JAN WAŚNIEWSKI.

„PRZED ZAGŁADĄ“

(Ciąg dalszy).

Drab sięgnął do wypchanej kieszeni swojej kurtki i wyjął kawał chleba.

Chleb był wprawdzie okurzony śmieciami z kieszeni, ale świeży.

— Nie masz co do chleba? — Serdelków, powiedzmy, hę? — Właśnie.

— Dla tak godnej osoby nawet trzył — mówił, dobywając serdelki i urywając trzy sztuki z dłuższego sznurka.

Talczyński, wzięwszy jeden sobie, oddał resztę Zosi. Zaczęła łapczywie jeść.

Tymczasem coraz bardziej się zciemniało i wicher porывał się gwałtowny. Ruszyli zważniej. Profesor dostrzegł, że przyłącza się do nich po drodze coraz więcej podejrzanych osobistości, tak, że zostali nim otoczeni. Aby się wydostać z pośród tego towarzystwa, jął zwalniać kroku, przytrzymując Zochę za rękę. Ale nie było to tak łatwym, bo drab czuł, gdy po obejrzeniu się nie dostrzegł koło siebie, choć obojga, przystanął.

— A gdzie to hrabia z jaśnie grafinią? Co? Zbyt prędko idziem, hrabio? — pytał, gdy się zbliżyli.

— Boisz się, żeby nie uciekł. Nie bój się! Idę ostatni, bo wszak na ochronę waszą jestem przeznaczony.

— A co tu tyle luda? — spytał znów drab, obrzucając spojrzaniem gromadę — czy to swoi?

— Sami swoi, Józek. Nie dopuścilibyśmy innych.

— Chłopcy, przypilnujcie tego grafa, on nie do roboty, ale dla bezpieczeństwa.

— Dobra jest!

Jakiś zeszowały mały andrus z rękami w kieszeniach podszedł bliżej do Talczyńskiego i spojrział mu prosto w twarz.

— Hi, hi... ja osobę znam! — zaśmiał się naraz. — Osoba przed tem wszystkim, co się teraz dzieje, hece kiedyś wyczyniała na balkonie w obserwatorium.

— Aha!

— Że to niby świat się kończy, co?

— No i nie kończy się?

— Iii — wzruszył ramionami pogardliwie — co się ma kończyć. Gwiazda przyszyła i pójdzie, a ja co zarobię, to zarobię.

— No, chłopaki, dokoła, bo już Fidlerowy skład — rzekł naraz Józek prowadząc.

— Otoczył.

— Ja walę sztabą, potem to w górę.

— Machaj.

Józek trzasnął sztabą w podstawę żaluzji, raz i drugi, że łomot targnął ciszą. A na to, jak na hasło zaczęło prac prawie po całej ulicy do żaluzji sklepowych i porwał się krzyk rabującego tłumu.

— Wal w to, — Podważaj, — Dobra, — Rabusie się skłębili, darli i napierali rękami,

podważali żaluzje sztabami żelaznymi tłoczyli, tak, że na środku ulicy znalazł się tylko profesor i Zocha. Nareszcie żaluzja została rozdarta i oczom ludzi ukazała się bogata wystawa. Chwileczkę stanęli, jak oniemieli. Ale Józek trzasnął sztabą w wystawową szybę, że dźwiękła przeraźliwie i pierwszy wpadł do sklepu. Na to podniósł się wizg i gwizdy i jeden przez drugiego jęli się tłoczyć, spychać i wdierać do sklepu. Na ostatku mały, słaby andrus, znajomy Talczyńskiego przepychał się i podrygiwał, pisząc.

— Puszczajta, puszczajta koledzy.

W rozgardzaju zapomniano o profesorze, to też ten ujął Zochę pod ramię i początkowo wolno, a potem coraz szybciej jął pomykać na przelaj ulicy. A tu tymczasem tłumy, nie wiadomo skąd, tak nagle wypełzły, rabowały wszę dzie, dobijając się do sklepów, klnąc, wyjąc, zlorzeczając... Gluche uderzenia młotów i sztab o żaluzje, dźwięk tłuczonych szyb i ryki tłumu mieszały się w jakąś okropną melodię zniszczenia. Profesor szedł coraz szybciej, ale czuł, że Zocha coraz bardziej słabnie.

— Daj ostatnie chleba, schowam, bo na deszczu rozmięknie — rzekł, odbierając jej kawałek chleba.

Jakoż deszcz zaczął padać olbrzymimi kroplami coraz gęstszy.

— Ktoś pędzi, pewno konni — przemówiła naraz Zocha, gdy byli na środku ulicy.

Profesor przystanął i obejrzał się. Rzeczywiście na rogu ulicy ukazało się kilku konnych policjantów. Komisarz zdarł nagle konia i spojrzął w ulicę. Nie zatrzymywał się

jednak dłużej, tylko świsnął przeraźliwie w gwizdek i pogalopował dalej.

Po kilku minutach u wylotu ulicy ukazał się oddział policji pieszej.

— Może podejźmiemy do nich? — spytała Zocha.

Wziął ją pod rękę i ruszył w tym kierunku. Nagle oddział rozbił się na poszczególne grupy, które jęły tyralerą otaczać kilka bliźszych sklepów. Ale tłumy już zauważyły grożące im niebezpieczeństwo. Rozległy się gwizdy i nawoływania. Poszczególne jednostki wyrwały się ze sklepów i chcąc uciekać, wpadły w ręce policjantów, szamocąc się z nimi i krzycząc. Z dalszych sklepów wypadali inni i albo uciekali, albo pędzili w stronę policji, gdzie wkrótce wynikła bezładna ubijatyka, wrywanie karabinów, nawet strzały. Talczyński nie wiedział, co robić. Stał o kilkudziesięciu kroków od bezładnej bitwy i patrzył jak gap. Wtem około dziesięciu policjantom udało się wyrwać z tłumu. Momentalnie ustawili się w poprzek ulicy i chcąc przerwać napływ posilków, odwrócili się tyłem do walczących, kierując przed siebie broń. Talczyński odrzucił broń i zaczął się wycofywać. Pociągnął Zochę za rękę i jął pomykać ku najbliższej bramie. Ale było już zapóźno. Nie zdążył ubiec kilku kroków, gdy rozległ się suchy trzask odwodzonych bezpieczników i gruchnęła salwa.

— Ach! — krzyknęła Zocha.

— Co ci jest?

— Nic, nic... przedź.

(Ciąg dalszy nastąpi).

głosów. Stresemann przepadł wskutek tego z okręgu i wejdzie do Sejmu z listy państwowej. Przeszedł kontrkandydat Stresemanna gubernator Afryki niemieckiej w czasie przedwojennym i wojennym gen. Lettow-Vorbeck (Niemiecko-Narodowy).

Spokojny przebieg akcji wyborczej.

(Telegram własny „N. Reformy“).

Berlin, 21 maja. Wybory do parlamentu i sejm pruski odbyły się wczoraj w spokoju i porządku, poza nieznacznie incydentami. W Berlinie policja, mimo całkowitego zmobilizowania, miała bardzo mało do roboty, bo tylko wokolicy redakcji dziennika socjalistycznego „Vorwärts“, oraz w kilku innych punktach miasta musiały rozprężyć awanturujących się komunistów.

Pomimo ulewnej deszczu, trwającego cały dzień, procent głosujących w Berlinie był znaczny. Ogólny udział głosujących w całej

Rzeszy wynosił od 70 do 75 procent. W Prusach Wschodnich udział głosujących był słabszy, niż przy ostatnich wyborach do parlamentu. Na Górnym Śląsku udział głosujących 60 do 70 procent.

Wszyscy ministrowie, z wyjątkiem chorego min. Stresemanna, głosowali. Prezydent Hindenburg głosował o godz. 10 rano.

Komuniści zaszyteliwali socjalistę.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Berlin, 21 maja. W całym państwie wybory odbyły się bez większych zajść. W niektórych miejscowościach przyszło do starć między pravicowymi i lewicowymi radykałami. W Glauchau w Saksonii przewodniczący socjalistycznego Ostverein został zaszyteliwany, gdy starał się załagodzić zatarg między socjalistami i komunistami.

O zjednoczenie obozu demokratycznego.

Dnia 19 bm. odbywały się obrady Rady Naczelnej Związku Naprawy Rzeczypospolitej pod przewodnictwem p. posła Zdzisława Lechnickiego. Po dyskusji powzięto następującą rezolucję:

Stojąc na stanowisku uchwały z dnia 26-go marca br., uznającej celowość zachowania w obecnych warunkach politycznych i gospodarczych całości klubu parlamentarnego posłów i senatorów BBWR, oraz uważając za pożyteczne powołanie do życia grup regionalnych posłów i senatorów BBWR jako zespołów ustalających program prac państwowych, samorządowych i społeczno-gospodarczych na określonych obszarach i przyczyniających się do jego realizacji, Rada Naczelna Związku Naprawy Rzeczypospolitej uważa, że jednym z najważniejszych zagadnień politycznych chwili bieżącej jest zagadnienie organizowania społeczeństwa, które przedewszystkiem poczuwać się powinno do odpowiedzialności za losy państwa i narodu. Organizowanie to winno się odbywać pod hasłem ogniskowania wysiłków, zmierzających do realizowania wielkiego programu oparcia potęgi państwowej

Polski na dojrzałości politycznej społeczeństwa, stanowiącej podstawę dla prac ciał ustawodawczych oraz rządu, opartego o wzmocnione konstytucyjne autorytet Prezydenta Rzeczypospolitej. Wysiłki te zgodnie z najistotniejszym interesem państwa, winny się opierać na ideologii społecznej, będącej wykładnikiem dążeń i potrzeb najszerzych mas ludowych, robotniczych i pracowniczych. Jednocześnie w stałym dążeniu do scalania wszystkich zdolnych do porozumienia i współpracy czynników demokracji polskiej w ramach jednolitego zwarłego obozu, któryby umiał należycie wypełniać swą rolę wychowawczą wobec społeczeństwa i stał się mocnym oparciem w realizacji programowych hasel Marszałka Piłsudskiego Rada Naczelna Związku Naprawy Rzeczypospolitej upoważnia egzekutywę naczelną do wystąpienia z inicjatywą konsolidacji istniejących grup demokratycznych, zbliżonych programem do Związku Naprawy Rzeczypospolitej, przedewszystkiem zaś Partii Pracy, NPR lewicy i grup ludowych BBWR.

Dalsza konsolidacja na terenie współpracy z rządem.

Warszawa, 21 maja (PAT). Jak donoszą dzienniki ruch konsolidacyjny na platformie współpracy z Rządem rozwija się wśród wszystkich organizacji społecznych i gospodarczych na terenie województwa białostockiego. Rozszerzył się on obecnie też i na organizacje żydowskie, zwłaszcza w grodzieńskim. Or-

ganizacje te wyłoniwszy z pośród siebie samorzutnie komisję porozumiewawczą po szeregu wstępnych konferencji odbyły kolejno dwa zebrania generalne, na których uchwalono wspólną deklarację, wyrażającą całkowity lojalny stosunek organizacji żydowskiej do Rządu i chęć współdziałania z pracami BBWR.

Znaczne skreślenia z preliminarza ministerstwa skarbu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. Na dzisiejszym posiedzeniu Komisji budżetowej przystąpiono do głosowania nad preliminarzem ministerstwa skarbu i w dziale administracji przyjęto wszystkie wnioski, proponowane przez referenta w porozumieniu z rządem, a nadto przyjęto wnioski pos. Wyrzykowskiego o zwiększeniu dochodów z podatku przemysłowego o 30 milj. zł. i o zwiększenie dochodów z ceł o 20 milj. złotych, dalej wniosek pos. Rybarskiego i Korneckiego o zmniejszenie funduszu dyspozycyjnego o połowę, wniosek pos. Wyrzykowskiego o zmniejszenie funduszu na remuneracje o 1.500.000 zł., tak, że na ten cel zostało tylko 500.000 zł., wniosek pos. Rybarskiego i Korneckiego o zmniejszenie wydatków osobowych o 300.000 zł., oraz kosztów na podróże i przesiedlenia o 700.000 zł., wreszcie wydatków biurowych o 100.000 zł., dalej wniosek pos. Bittnera o zmniejszenie rubryki „inne wydatki“ o 47.000 zł. i wniosek tegoż posła o zmniejszenie z ogólnego zarządu skarbowego wydatków o 200.000 zł., wreszcie przyjęto wniosek pos. Korneckiego i Rybarskiego o zmniejszenie nagród za wykrycie przestępstw skarbowych o 400.000 zł.

O godz. 12 rozpoczęła komisja trzecie czytanie uchwalonych dotąd w drugim czytaniu preliminarzy budżetowych. Głosowanie ma potrwać około trzy godziny.

Jutro komisja przystąpi do załatwienia ustawy skarbowej w drugim i trzecim czytaniu tak, że najdalej do środy komisja budżetowa załatwi się z całym budżetem i odda go do druku.

Izba przystąpi do obrad nad budżetem we wtorek 29 bm. Pewna zwłoka w załatwieniu budżetu przez komisję będzie miała ten skutek, że parlament prawdopodobnie nie będzie mógł załatwić budżetu ze swej strony w ciągu miesiąca czerwca, wskutek czego stanie się nieodzownym uchwalenie jednomiesięcznego przewidywanego budżetowego. Załatwienie ostatecznego budżetu nastąpi w pierwszych dniach lipca.

Porządek dzienny wiorkowego posiedzenia Sejmu.

Najbliższe posiedzenie Sejmu zostało wyznaczone przez marszałka na dzień 22 maja na godzinę 4 popołudniu. Porządek dzienny obejmuje następujące sprawy 1) Sprawozda-

Przedwczesna pogłoska o nominacji posła litewskiego w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. Przed kilku dniami prasa warszawska podała depeszę PAT'a, donoszącą na podstawie litewskiej agencji telegraficznej, jakoby sekretarz generalny litewskiego urzędu zagranicznego Balutis był upatrzony na pierwszego posła litewskiego w Warszawie.

Stwierdzić należy, że wiadomość powyższa nie odpowiada prawdzie, a powstała na skutek nieuwagi korespondenta PAT'a w Kownie, który przez przeoczenie w depeszy litewskiej „Elty“, że Balutis będzie posłem w Waszyngtonie, zmienił słowo Waszyngton na Warszawę. Jak się dowiadujemy, rząd litewski nie zamierza wogóle w najbliższym czasie nawiązywać stosunków dyplomatycznych z Polską.

O ustalenie programu prac komisji polsko-litewskiej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. Dziś przed południem przewodniczący delegacji litewskiej, p. Zau-nius, odwiedził p. Szumlakowskiego i odbył z nim konferencję na temat programu prac komisji.

Waldemaras w Londynie.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Londyn, 21 maja. Przybył tu litewski premier Waldemaras i zabawi około tygodnia.

Z pobytu ks. biskupa Bandurskiego w Warszawie.

Warszawa, 21 maja (PAT). W związku z pobylem w Warszawie na święcie przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego ks. biskupa Bandurskiego, stołeczny komitet P. W. i W. F. wydał na cześć Dostojnego Gościa w Hotelu Polonia obiad, który zaszczylił swą obecnością przedstawiciele władz cywilnych, wojskowych oraz członkowie komitetu święta. Między innymi obecni byli minister Dobrucki, generałowie Wróblewski, Ruppert, pułk. Matuszewski, pułk. Małyszewski ppłk. Beck, prezydent miasta Stomiński, zastępca komisarza rządu Pilecki, dyrektor P. U. W. M. pułk. Ulrych, pułk. Kiliński, kurator okręgu warszawskiego Zawadzki i inni. W czasie deseru wygłosił przemówienie kurator Zawadzki, dyr. Giżycki, pułk. Małyszewski i p. Nalkonecznikow, składając hołd ks. biskupowi Bandurskiemu i dziękując mu za zaszczylenie swą obecnością święta. W odpowiedzi ks. biskup Bandurski wniósł gorący toast na cześć przyszłości polskiej młodzieży.

Nowy dyrektor monopolu tytoniowego.

Warszawa, 21 maja (PAT). W dniu 18 bm. wręczony został dr. Aleksandrowi Kreutzowi dekret nominacyjny na stanowisko dyrektora Monopolu tytoniowego. Dr. Aleksander Kreutz urodził się w roku 1879, jako syn profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, znającego mineralogię. Po ukończeniu szkoły średniej w Krakowie i studiów na wydziale prawnym Uniwersytetu Jagiellońskiego a następnie zagranicą uzyskał dyplom akademii handlowej w Gracu. Po uzyskaniu stopnia doktora praw wstąpił do służby państwowej w dziale skarbowości i odbył ją w Krakowie i we Lwowie, gdzie jako docent Politechniki wykładał o podatkach spożywczych. W roku 1919 po objęciu rządów we Lwowie przez b. komisję rządzącą zarządzał dawnym monopolem austriackim na terenie Małopolski Wschodniej. Powołany do służby w Ministerstwie Skarbu w Warszawie w stopniu radcy ministerjalnego został następnie jako naczelnik wydziału przydzielony do dyrekcji polskiego Monopolu Tytoniowego, gdzie pełnił obowiązki zastępcy dyrektora, a po ustąpieniu b. dyrektora Bełzy-Ostrowskiego powierzono mu kierownictwo monopolu.

Próby demonstracji komunistycznej w Łodzi.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. W dniu wczorajszym w Łodzi poseł komunistyczny Bitner usiłował na pl. Leonarda wygłosić przemówienie antypaństwowe. Gdy policja rozprędziła zgromadzenie, usiłował pos. Bitner uformować pochód i skierował się na ul. Piotrkowską. Tu jednak oddział policji rozprędził demonstrantów i zmusił komunistów do rozjęcia się, przyczem aresztował kilku z nich.

Był to ostatni występ pos. Bitnera, który, jak wiadomo, ma być wydany sądom za agitację wywrotową.

Proces o zamach na Lizarewa odbędzie się we wrześniu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. Dowiaduję się, że w miesiącu wrześniu warszawski sąd okr. będzie rozpatrywał dwa sensacyjne procesy, jeden przeciw Wojciechowskiemu o usiłowanie zamordowania radcy handlowego poselstwa socjaldemokratycznego Lizarewa i drugi przeciw organizacji emigrantów rosyjskich o tworzenie organizacji terrorystycznej.

Sąd Najwyższy zatwierdził wyrok na komunistów wołyńskich.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 maja. Sąd najwyższy w Warszawie wydał orzeczenie, na mocy którego skargę kasacyjną 143 komunistów na terenie „zachodniej Ukrainy“ pozostawił bez uwzględnienia, a wyroki I. instancji w Łucku i II. instancji w Lublinie zatwierdził. Jak wiadomo, wyrokami tymi 9 komunistów

219 ZEGAREK

ZENITH
TO SZCZYT PRECYZJI

skazanych zostało na bezterminowe ciężkie więzienia, 4 na 15 lat ciężkiego więzienia, 40 po 10 lat, 12 po 6 lat i 59 po 4 lata.

Amanullach w Turcji.

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Konstantynopol, 21 maja. Aigańska para królewska przybyła tu, powitana przez reprezentantów władz i udała się w dalszą podróż do Angory.

Nieudała próba odlotu „Bremen“

(Telegram iskrowy „N. Reformy“).

Nowy Jork, 21 maja. Lotnik Melchior, przewieziony przez amerykański samolot wojskowy na Greenly Island i tam wysadzony dla zabrania „Bremen“, próbował odlecieć na „Bremen“, ale aparat po krótkim locie opadł na lód i został tak silnie uszkodzony, że prawdopodobnie trzeba będzie samolot rozmontować.

Ujednostajnienie międzynarodowego ruchu towarowego.

Wiedeń, (PAT) Wczoraj ukończyli w Pradze swe obrady środkowe, oraz południowe europejskie giełdy towarowe. Co do wszystkich punktów porządku dziennego zostało osiągnięte porozumienie w szczególności zaś porozumiano się co do ujednostajnienia międzynarodowego ruchu towarowego.

Dział giełdowy.

Kraków, 21 maja. AKCJE ZWYKOWO, DOLAR BEZ ZMIANY. Dziś w prywatnych obrotach panowała na rynku efektów do chwili rozpoczęcia oficjalnego zebrań tendencja w dalszym ciągu zwyczajowa. Zainteresowanie żywsze dla większej ilości papierów, przy małym zaufaniu do towaru. Kursy kształtowały się w przybliżeniu następująco: Bank Polski 170—173, Zieleniewski 156—158, Firley 60, Elektrownia 60—62, Tohan 13.75, Chybie 5.25, Lokomotywy 110—112.5, Cegielski 45—46.

Na rynku walutowym tendencja utrzymana, przy nastroju spokojnym i małych obrotach. W Krakowie dolar got. 8.89½—8.90, czeki bank. 8.90—8.90½, w Warszawie dolar 8.88 3/4—8.89 1/4, czeki 8.89 3/4—8.90 1/4, we Lwowie dolar 8.89 1/4—8.89 3/4, czeki 8.90—8.90½, w Katowicach dolar 8.89½—8.89 1/4, czeki 8.90—8.90½. Bank Polski bez zmiany.

Wiedeń, 21 maja. W oczekiwaniu na wyniki wyborów niemieckich, na giełdzie dzisiejszej tendencja rezerwowana. W dalszym przebiegu spokojna. Zwyczajowały Alpy, Landerbank. Siersza 9.3, Portland 60½, Karpaty 29, Galicja 70, Schodmica 12.2, Alpy 43, Gal. Bank Hipoteczny 83, Fanto 6.9, Zieleniewski 15.75.

Zurych, 21 maja. (PAT) Paryż 20.42 3/4, Londyn 25.33.5, Nowy Jork 5.18.82½, Belgja 72.45, Włochy 27.32½, Hiszpanja 86.95, Holandia 209.35, Berlin 124.16, Wiedeń 73.61, Sztokholm 139.25, Oslo 139, Kronhaga 139.17.5, Sofja 3.74½, Praga 15.37.5, Warszawa 58.15, Budapeszt 90.63.5, Białogród 9.13.30, Ateny 6.77½, Konstantynopol 2.67, Bukareszt 3.21, Helsingfors 13.08.

Wiadomości krakowskie.

Budowa nowych linii komunikacyjnych między woj. krakowskim i kieleckim.

Parlamentarne grupy Bezpart. Bl. krakowska i kielecka prowadzą energiczną akcję w kierunku przyspieszenia budowy nowych linii komunikacyjnych pomiędzy województwem krakowskim i kieleckim. Poprawa warunków komunikacyjnych między temi dwoma terenami posiada ogromną doniosłość, gdyż o-

twiera ośrodkom przemysłowym w Zagłębiu krakowskim i na Górnym Śląsku dostęp do „małego spichlerza Polski”, jakim jest rolnicze województwo kieleckie. Zyskuje na tem przedewszystkiem zagadnienie aprowizacji tych centrów.

O wyłączenie województwa kieleckiego z zakresu kuratorjum krakowskiego.

Parlamentarne Grupy Bezpart. Bloku krakowska i kielecka, idąc w kierunku zaspokojenia jednej z najbardziej palących spraw kulturalno-oświatowych ludności swych terenów, przystąpiły do gruntownego zbadania warunków możności stworzenia nowego kuratorjum szkolnego z siedzibą w Kielcach. Dotychczasowy stan rzeczy, podpozadkowy obydwa województwa jednemu tylko kurato-

rum z siedzibą w Krakowie, z wielu powodów nie odpowiada faktycznej potrzebie, choćby ze względu na zbyt rozległy obszar kuratorjum. Istnieją również trudności natury technicznej, które wymagają przeprowadzenia podziału spraw szkolnych między oba Województwa. Stworzenie kieleckiego Kuratorjum szkolnego zapobiegnie im niewątpliwie w zupełności.

Zagadkowe zniknięcie.

Poszła na nabożeństwo majowe i nie wróciła.

Ludność Polski odnosi się z wielką czcią do nabożeństw majowych — odprowadzanych u nas nader uroczysto. Zwłaszcza po wsiach ludzie zdążają z odległych miejscowości, by wziąć udział w nabożeństwie.

I tak córka bogatego wieśniaka Andrzeja Gołdy w Tomicach pod Krakowem wybrała się na nabożeństwo majowe w dniu 15 bm. aż do Zielonek. Rodzice oczekiwali z niepokojem jej powrotu, gdyż córka ich od pewnego czasu zdradzała oznaki choroby umysłowej, nagłych objawów radości, to znów melancholji. Mimo

to pozwalali się jej oddalać z domu. W dniu tym jednak już nie wróciła. Zaniepokojeni ojciec wszczął za zaginioną poszukiwania, — które jednak dotychczas nie dały rezultatu. Zachodzi obawa, iż zdarzył się tu jakiś nieszczęśliwy wypadek.

W parę dni później organa policyjne przytrzymały w ulicy Omentarnej pewną wieśniaczkę, która zdradzała objawy silnie już rozwiniętej choroby umysłowej. Czy wieśniaczka ta jest identyczną z córką Andrzeja Gołdy — dotychczas nie stwierdzono.

Bestjalski mord za namową kobiety.

Trup górnika na drodze pod Wieliczką.

Jak się dowiadujemy, we wczesnych godzinach dnia 11 bm. zauważono na drodze woj. krakowskiej, prowadzącej do przysiółka Janki w pow. wielickim w bezprzytomnym stanie leżącego i brojącego krwią Józefa Ciastonia, lat 35, górnika zamieszkałego w Japon-

niac się przed napastnikiem, uderzył go laską w ramię, a następnie w głowę. Teraz Ciastonia i Szlachta zaczęli się szamotać, przyczem upadli obaj na ziemię. Po chwili Ciastonia stracił przytomność, a Szlachta dla upewnienia się, że Ciastonia już nie żyje, zadał mu

JESZCZE ŚMIERTELNE RANY W GŁOWĘ,

wskutek czego Ciastonia zmarł. Po zbrodni Szlachta udał się do domu, pozostawiając trupa na drodze. W czasie oględzin zwłok znaleziono w rękach Ciastonia pukiel włosów, które, jak stwierdzono, wyrwane zostały z głowy Szlachty. Na kamizelce zaś Szlachty pozostały ślady krwi Ciastonia.

W związku z tą zbrodnią aresztowano niejaką Rozalię Wielickową, lat 38, która miała nakłonić Szlachtę do tego zbrodniczego czynu.

Szlachtę i Wielickową osadzono w aresztach sądowych w Wieliczce.

Z niedzieli.

Wczoraj mieliśmy pierwszą prawdziwie wiosenną niedzielę. Było ciepło i słonecznie, a tylko wiatr przeszkadzał nieco. Gdzieś tam w Bronowicach i dalej wczesnym rankiem rozśpiewane skowronki ulatywały pod niebo, zaś w Krakowie, przynajmniej w moim pomieszkaniu niemrawe dołąd i uspioone w kryjówkach swoich muchy, nagle nabrały sił, zmobilizowały się i urządziły wielką ofensywę na ludzi. Niepodobna było walczyć z tym najeźdźcą, więc zrezygnowaliśmy — ja z rodziną i służącą — z dłuższego snu niedzielnego i zasiadliśmy do śniadania.

Muchy skoncentrowały się nad stołem. Nie garnęły się ani do śmietanki (czytaj: mleko), ani do cukru, lecz zawzięcie siadały na mojej łysinie, na karku żony i córki. Nieśmiertelny Zolzikiewicz, pisarz gminny w Pogoninie, tak plastycznie opisany przez Sienkiewicza, będąc w podobnej oprosji, radził sobie w następujący sposób: gdy na wypomadowanej czuprynie znalazła się dostateczna gromada much, on wtedy nagle opuszczał dłoń na to zbiegowisko, poczem pochylał tylko głowę i strzepywał trupy na podłogę. Ale tego zabiegu nie można wykonywać na twardej łysinie, którą się wnet pokryła marmoladą z much. — Broniliśmy się tedy, machając rozpaczliwie rękami, aż wreszcie żona wydobyla jakiś wachlarz, który miał przepłoszyć muchy.

Wśród takich brudności spożywałyśmy kawę, a równocześnie badaliśmy ciągnienie loterii klasowej. Niestety nie udało się „wycelosować”. Znowu. A jestem wiernym odbiorcą loterii od początku jej istnienia. Ale wytrwam i przetrzymam. Wszak mój zacny kolektor, znający się na rzeczy, powiedział:

— Możesz pan wygrać po śmierci. Bywała takie wypadki. A pan masz rodzinę.

Bardzo to nikła pociecha, lepsza jednakże taka niżeli żadna. Zresztą błogi nastrój pogodnej niedzieli rozwiał wszystkie troski o wiele skuteczniej niż wachlarz mojej żony muchy. Urządiliśmy urządzić sobie wycieczkę do Tenczyńska i wyjechać tam najbliższym pociągkiem. Najbardziej uradowana była ta wycieczka służąca, aczkolwiek pozostała w domu. — Takto, nigdy nie wiadomo, co komu posłuży. Dopiero w wagonie kolejowym dowiedziałem się od żony, że naszej Kasi uśmiechała się nie wycieczka, lecz wizyta narzeczonego.

— Ciekawam tylko, ile tam ubędzie wiśniówki z flaszki w kredensie — zakończyła żona. h. j.—

Nad csem obradować będzie Rada m. Krakowa!

Posiedzenie rady miasta Krakowa odbędzie się we czwartek 24-go bm. o godz. 5-ej popoł. w sali konferencyjnej. Na porządku dziennym m. in. sprawa subskrypcji 500 sztuk akcji Sp. Tramwajowej, sprawa odroczenia terminu rozpoczęcia budowy zakładów naukowych U. J. na gruntach gminy m. Krakowa, zawierdzenie ofert na dostawy gminne, sprawa zakupu dwóch samochodów samochodowych do kropienia i mycia ulic i t. d.

Przedstawiciele B. B. w Wydziale woj. krakowskiego.

W skład członków Wydziału woj. krakowskiego, powołanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie rozporządzenia Prezydenta Państwa o organizacji i ustroju administracji ogólnej, weszli następujący przedstawiciele Bezpartyjnego Bloku: senator Karol Rolle i rolnik Melchjor Zapala (kandydat „Jedynki” do Sejmu z okręgu Nr. 44), — oraz jako ich zastępcy: poseł Wincenty Hyla i bur-

mistrz m. Kęł E. Zajaczek (kandydat do Sejmu z okręgu Nr. 43).

Obchód rocznicy encykliki „Rerum novarum”

Wczoraj z okazji 27 rocznicy ogłoszenia przez papieża Leona XIII encykliki „Rerum novarum”, mającej regulować stosunek pracy do kapitału, odbyły się w Krakowie uroczystości urządzone przez katolickie związki i stowarzyszenia. Z ul. Potockiego przyszedł pochód różnych organizacji katolickich do kościoła Marjańskiego, w którym uroczystą mszę odprawił ks. archipresbiter dr Kulonowski, a ks. Piwowarczyk wygłosił okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie ruszył pochód do Domu Związkowego przy ul. Potockiego, gdzie po okolicznościowych przemówieniach uchwalono szereg rezolucyj w myśl wskazań encykliki.

LOTY PROPAGANDOWE L. O. P. W. KRAKOWIE. Krakowski komitet wojewódzki L. O. P. P. rozpoczyna w tym roku po raz pierwszy propagandowe loty z pomocą własnej eskadry samolotów A. 300—4. składającej się z trzech płatowców, pozatem udział w lotach propagandowych weźmie sierż. pil. Działowski na swojej awionetce. Program lotów zostanie w najbliższym czasie opracowany. Loty te będą połączone z przewożeniem pasażerów, członków Ligi i całym szeregiem imprez, co na pewne cieszyć się będzie niezwykłym zainteresowaniem ludności całego województwa.

O ZAPŁATĘ ABONAMENTU TELEFONICZNEGO. Liczba abonentów zalegających z zapłatą abonamentu telefonicznego i należności kredytowanych za rozmowy międzymiastowe, wzrosła ostatnio tak dalece, że stosowane dotychczas zawiadomienia o ostatecznym terminie płatności stało się niewykonalne. Wobec tego, dyrekcja poczt, zawiadania abonentów, że należności powyższe winny być uiszczane w ciągu 7 dni od dnia doręczenia rachunku. W razie niedotrzymania tego terminu będą slosowane rygory, przewidziane w par. 545 i 56 taryfy telefonicznej, które to przepisy ogłoszono również w spisie abonentów na stronie 6, a mianowicie: wyłączenie, względnie usunięcie aparatu telefonicznego bez poprzedniego zawiadomienia o tem abonentów. W interesie abonentów leży przeto, by należyłości te wpłacali w terminie przepisanym.

CHOROBY ZAKAZNE W KRAKOWIE. W czasie od dnia 13 do 19 b. m. stwierdzono w Krakowie następujące wypadki chorób zakaźnych: szkarlatynę 7, dyfteryj 4, tyfusu brzusznego 3, odry 61, zapalenia opon mózgowo-epidem. 1, ospy wietrznej 2.

POKŁUTY NOŻEM PRZEZ WSPÓŁLOKATORA. Ubiegłej nocy Władysław Cieślak, robotnik, został ciężko poraniony nożem przez swego współlokatora.

ZAMACH SAMOBÓJCZY. Na klinice chirurgicznej w Krakowie przewieziono z Bochni Marię Malinowską, która w przystępie rozstroju nerwowego usiłowała popełnić samobójstwo wystrzałem skierowanym w brzuch.

WPADŁ POD BRYCZKĘ. W Aleji 3 Maja wpadł pod koła bryczki Adama Zwicklera 39-letni Florian Winiarski, który doznał skutkiem tego ogólnych kontuzji.

Używajcie znaczków pocztowych z dopłatą „Na Oświatę“!

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

„KSIĄDZ MAREK”.

Poemat dramatyczny w trzech aktach Juliusza Słowackiego.

Wznowienie „Księdza Marka” publiczność oczekuje z wielką ciekawością. Wznowienie to ma być przedsięwzięciem przybawczym, bardzo ciekawym. Świadczyły o tem dobitnie burzliwa i długotrwała oklaski po każdej scenie. Czem to przypisać? Przedewszystkiem czarującemu pięknu wiersza i słowa poety, którego fascynująca wprost siła, tak czarująca całość poezji Słowackiego, z obracaniem i dialogów „Księdza Marka” przemawia nieodparnie. Najdłuższe, Calderonowskim śladem idące, tyrady księdza Marka, Judyty, Regimentarza czy Kossakowskiego nie zdołały znużyć widowni, zasłuchanej i porwanej samym cudownym dźwiękiem potoczystego i dynamicznego 8-śmiorzłowca. W całej pełni wystąpiła tutaj nieśmiertelna siła teatru, niepokonana nigdy przez kino, a kłwiąca w bezpośrednim, dźwiękowym oddziaływaniu poetyckiego słowa.

Wręcz z urokiem słowa działał także urok postaci, tak zawsze pełny życia i psychologicznej prawdy w dramatach Słowackiego, a i tutaj w „Księdzu Marku” nacechowanych silnym i bogatym życiem wewnętrznym. Cztery szczególne postacie księdza Marka, Judyty, Regimentarza i Kossakowskiego, mają fascynującą wymowę swych charakterów i wydobycia. W trzech pierwszych postaciach jak zawsze w swej pomnikowej monografii Dr. Kłemer (T. IV. Poeta-mystyk), wyraził się postawy duchowe wobec świata pozycyjnego: jedna (ks. Marek), spokojna, ekstatyczna polegająca na całkowitej „unii mistycz-

nej” z siłami wyższymi, druga (Judyta), bolesna i tragiczna, płynąca z dysonansów, pełna poczucia powołania i odręczenia, trzecia (Regimentarza), pełna zmęczenia i depresji, płynąca z poczucia bezsilności i rezygnacji czynu.

Pomimo tytularnego wysunięcia na czoło utworu i dźwigania na sobie celowej siły dzieła, nie ksiądz Marek jest dominującą, „dramatyczną postacią”. Jest nią przedewszystkiem Judyta, ta jedna z pierwszych w literaturze pięknej tragiczna córka Izraela, siostrzyca „Żydówki” z opery Halevy’ego i Scriba’a czy też Judyty z tragedji p. Givardina, granej właśnie w Paryżu w r. 1843, więc w czasie powstania „Księdza Marka” (jak informuje Dr. Kłemer) z doskonałą kreacją słynnej aktorki francuskiej Rachel (żydówki z pochodzenia) w roli tytułowej. Bogactwem gry wewnętrznej i głębią przeżyte staje Judyta obok najsilniejszej postaci kobiecej z dramatów Słowackiego, obok Balladyny, jednak tamtą przewyższa ogólną kreacją ducha i straszliwym tragiczmem rozdarcia pomiędzy świętością powołania a rozpaczą odręczenia i zbrodnicości, zadziwia zaś zmieszana kolorystyką wschodniej rasowości i chrześcijańskiej ekstatyczności. Jest też w literaturze naszej i powszechnej postacią wielką i jedyną (pomimo wszystkie skrzętnie przez krytykę wyszukiwane pokrowieństwa). Bratnią, równie tragiczną postacią w dramacie jest Klemens Kossakowski, „bohater i lot w jednej osobie”, którego przewina sprawdza konflikt i katastrofę (zdradę Judyty i wzięcie Baru), a którego niespokojna „furia wewnętrzna” może widownię zaciąkać i fascynować.

Wymienione wyżej walory dzieła, czar słowa i dramatyczna siła postaci, znalazły w najnowszym wznowieniu bardzo piękny wyraz. Grający rolę tytułową p. Sosnowski je-

szcze raz ukazał w całej świetności swój wielki talent dramatyczny. Nie tylko mówił pięknie i z głębokim przejęciem, nie tylko grał proroka, lecz poprostu unaoecznił ekstatyczną, a porywającą naddziemność natchnionego sługi Bożego a niezłomnego bojownika o nową prawdę życia i o Ojczyznę nową. Rola ks. Marka, grana już tradycyjnie przez p. Sosnowskiego (od r. 1905), niewątpliwie jest jego wielką kreacją aktorską, godną jak najtrwalszej pamięci. Świętą także kreacją okazała się gra p. Hałacińskiej w roli Judyty. Właściwy artystyczny typ heroiny znalazł w tej roli wspaniały wyraz. A co najważniejsze — Judyta p. Hałacińskiej fascynowała i bujnością urody i wewnętrznie zróżniczkowaną a bogatą grą uczuć — poprzez tkliwość, mściwość, egzaltację, aż do modlitewnych tonów — a także doskonałą harmonią słowa, jako wyrazu duszy. Gorący aplauz widowni przedewszystkiem wielkim postaciom Judyty i księdza Marka przypadł w udziale, lecz i inne pomniejsze postacie zasłużyły na poklask. Jakże szlachetną a pełną duchowego wyrazu postacią stworzył p. Buszyński w roli Regimentarza, jakże pięknie mówił cudny wiersz Słowackiego i jak pięknie wyglądał p. Surzyński w roli towarzysza pancernego, dając jeszcze raz dowód nawet w małym epizodzie, że i najmłodsze pokolenie aktorskie wnosi na scenę gorące ukochanie poezji oraz doskonałą dyscyplinę słowa.

Natomiast postać Kossakowskiego w ujęciu p. Sochy sprawiała niesiane wrażenie. Charakterystycznie wyrażała świetnie złą i szkatulską niemal stronę tej warcholskiej natury, pełną zaś niespokojności gra doskonale uchwyciła burzliwą dynamikę charakteru, lecz dobra ekspresja wewnętrzna nie znalazła niestety równie dobrej ekspresji dźwięk-

wej, której zamazywana wyrazistość nie pozwoliła wartkiemu potokowi słów dojść do świadomości widowni. Jest to zapewne tylko premierowe niedociągnięcie, które niewątpliwie już w następnych przedstawieniach ustąpi przy tak ładnych i dobrych warunkach głosowych, jakie posiada artysta. Wśród szeregu innych ról wyróżniły się szlachetnie liryczne ustepy Starościca w milej ekspresji p. Burnatowicza, jak również pięknie zabrzmiły końcowe słowa Pułaskiego w ekspresji p. Niewiarowicza. Na wyszczególnienie zasługuje także gra pp. Komornickiego, Kułakowskiego, Strzeleckiego i Turskiego.

Nie tylko jednak piękno słowa i siła dramatyczna postaci mogą czynić wrażenie w „Księdzu Marku”. Jest tutaj rozległy żywioł obrazowy, który samym układem scen, grup i dekoracji barwnych może oddziaływać. Jeśli idzie o tę stronę dramatu, ostatnie wznowienie pomimo ładnych nowych dekoracji Baru w ujęciu p. Fedkowicza pozostało wierne dotychczasowemu tradycyjnemu schematowi, nie wychodząc poza ramy popularno-widowiskowe. Ma to oczywiście znaczenie, jako czynnik atrakcyjny i ułatwiający dla t. zw. szerszej publiczności, dla której przedstawienie „Księdza Marka” może mieć zawsze dużą wychowawczą wartość, szczególnie w dzisiejszej dobie, gdy coraz bardziej odczuwa się potrzebę dźwignięcia życia z nizin materializmu ku jasnym wyżynom ideału. Lecz z punktu widzenia artystycznego „Ksiądz Marek”, jako potężny dramat widziadłowy, jako wspaniałe misterjum, napięciem ducha i charakterem równe „Dziadom” czy „Wyzwoleniu”, doprasza się od teatru nowej formy inscenizacyjnej, zdolnej w całej świetności do wyrażenia eksplanacyj treści dzieła, wzniosłości i szlachetności, wspaniałych i szlachetnych

NIĘDAŁA WYPRAWA. Do mieszkania Marii Lubelskiej przy ul. Krowoderskiej 67, zakradli się dwaj złodzieje pod nieobecność właścicielki mieszkania, którzy jednak nie nie skradli, gdyż zostali spłoszeni.

ZAMACH SAMOBOJCZY. Pogotowie ratunkowe interwenjowało u Reginy Janusz (lat 43) przy ul. Piekarskiej 14, która w zamiarze samobójczym wypyla większą ilość esencji octowej. Powodem rozpaczliwego kroku Januszowej były niesnaski rodzinne.

OKRADZONY POD NIEOBECNOŚĆ. Dnia 20 b. m. zakradli się niewyśledzeni sprawcy do mieszkania Izaaka Hirscha przy ul. św. Katarzyny 4. Co padło łupem opyszczków, nie zostało stwierdzonym, gdyż właściciel mieszkania bawi obecnie w Krynicy.

POGRZEB I NABOŻEŃSTWO ŻALOBNE ZA ŚPOKÓJ DUSZY Ś. P. MARJI CHMURKOWSKIEJ. odbędzie się jutro o godz. 9.30 rano w kaplicy Cudownej M. Boskiej w kościele OO. Karmelitów na Piasku. W czasie nabożeństwa ceniony artysta wirtuoz, prof. Kopystyński, wykona na wiolonczeli szereg utworów żałobnych. Po południu zaś o godz. 4-tej nastąpi wyprowadzenie zwłok ś. p. Marii Chmurkowskiej na miejsce wiecznego spoczynku z kaplicy cmentarza Rakowickiego.

ODCZYT P. T. „FAUNA MORZA“ wygłosi p. Roman Konstankiewicz, prelegent z T. S. L., w sali Hospicjum czeladników i tech., ul. św. Tomasza 29, dnia 21 b. m. o godz. 8 wieczorem.

P. TOW. GEOGRAFICZNE. W poniedziałek dnia 21 b. m. o godz. 18-tej odbędzie się w Instytucie geograficznym Uniwersytetu Jagiell. (ul. Gołębia 64) nadzwyczajne zebranie, celem omówienia rezolucyj na zjazd geograficzny we Lwowie. Następnie prof. Uniw. Jagiell. dr. L. Sawicka, wygłosi odczyt „Erdzias w Azji Mniejszej”, ilustrowany obrazami świetlnymi.

DO ZAKOPANEGO MEBLE okazyjnie wysyła Biuro spedycyjne HERMES, Kraków, Stolarska 13. 23

Przychodzę do was o moi rówieśni...!
(Za wspomnień o śp. Bronisławie Ostrowskiej).

Kraków, 21 maja.

— Wiadomość o skonie Bronisławy Ostrowskiej wzruszyła mnie głęboko — rozpoczął opowiadanie jeden z Polaków, którzy przeżyli wygnanie w Rosji, obecnie artysta dramatyczny. — Z nazwiskiem jej bowiem łączy się dla mnie jedno z najpóźniejszych wspomnień, jakie wyniosłem z czasów mego pobytu w Rosji w okresie wojennym. Było to w lecie w 1919 r., przebywałem wtedy w Władystoku, dokąd napływały z różnych stron fale wygnanych Polaków. Wszyscy ci ludzie zaskoczeni okropnościami rewolucji bolszewickiej, oderwani od podstawy egzystencji, dręczeni niepewnością losu, zdezerentowani, gubili się w przypuszczeniach, w trwode przeczucach się od nadziei do ostatecznej rozpaczy i deprecji.

— W Domu Polskim we Władystoku odbyło się wówczas zebranie wygnañców, celem omówienia spraw bieżących kolonii polskiej, przyczem połączone z obradami część artystyczno-koncertową. Zaproszono mnie, abym powiedział jakiś wiersz. Wybrałem utwór Ostrowskiej i zacząłem mówić:

„Przychodzę do was, o moi rówieśni
„W chwili, co dzwoni budzi wieś i miasta,
„Z płonąca wicią i pobudką pieśni
„Potężnej przeło, że wraz z życiem wzrasta,
„Aby wam w serca jej oczy wglądać
„I od was samych. — samych was zażądać.
„Piekiło dokoła jako gejzer bije,
„Leje się morzem z krwi i mroków litem
„Ani zeń modły wybawia niczyje
„Trzeba wzrósć nad nie prometejskim szczytem,
„By wydrzeć niebu skrzydlate promienie
„Na zmartwychwstanie, na odrodzenie.

rywającego tempa wydarzeń i zmian, przesuwać się w kalejdoskopowym kołowrocie, a przedewszystkiem formy, zdolnej do wyrażenia tkwiącej w dramacie mistycznej dynamiki i potężnego rozmachu, którego ukoronowaniem miałyby być gigantyczny obraz końcowy, przedstawiający plac pełny żołnierstwa, kłębowski chorych i rannych, skupionych dokoła postaci ks. Marka. Dalekiem tylko echem tego gigantycznego dzieła i jego mistycznego tchnienia jest w obecnej tradycyjnej formie końcowy „żywy obraz”. Czy i w jaki sposób da się wyrazić mistyczna treść dzieła, zawarta tutaj walka o Nową Polskę, Polskę „duchowo-świętą” i zawarte tutaj „wynanie wiary”, oto jest zagadnienie, stojące jeszcze ciągle przed teatrem i czekające rozwiązania, oczywiście nie na drodze inscenizacji realistycznej. Trudność w tem, że elementy realistyczne, a to nawet bardzo prymitywne, tutaj równie silne, jak elementy mistyczne i dynamiczne, domagające się raczej formy ekspresjonistycznej, tak bliskiej rozpętanu wizyjności w poezji Słowackiego z doby łowianizmu.

Zanim jednak teatr rozwiąże to zagadnienie nowej inscenizacji, przynajmniej musimy, że i istniejąca dotąd forma widowiskowo-historyczna, ujęta reżysersko doskonale przez p. Sosnowskiego, może wywołać dostatecznie silne wrażenie, czego przykładem była sobotnia premiera. Szerokim masom, żołniersztwu naszem i naszej młodzieży może „Książę Marek” i w tej tradycyjnej formie odsonić w blaskach piękna „jedną wielką bliźnię — jedną pierścącą ojczyznę” i duchem barskiego proka zapalać serca do rycerskiej, a nieugiętej walki o świat i wielkość Ojczyzny.

Boh. Pochmarski.

„Anioł przyszłości z snu mnie co dnia budzi
„I wciąż rosnące dnia wskazując dzieje
„Wśród pionków losu każe szukać ludzi
„Po iskrze, która w sumieniach gorzeje.
„I każe zbierać te iskry tlejące
„Na ołtarz jutra, na zbawienia słońce“.

— W chwili, gdy domawiał tych słowa, na sali panowała niczym niezamącona cisza. — Tłum słuchał z zapiętym tchem i oto nagle słuchacze zrywają się z miejsc, ożywiają jedną myślą, jednym uczuciem, zaczynając śpiewać „Rotę” Konopnickiej: „Nie damy ziemi skąd nasz ród, nie damy pogrześć mowy“ popłynęła pieśń jak pobudka nadziei, jak hasło zmartwychwstania, i owej chwili uświadomiłem sobie, czym jest żywe słowo poezji, poczęte w głębokim ukochaniu idei. Dodam jeszcze, że tenże sam wiersz przyczynił się swego czasu do zjednoczenia Polaków, znajdujących się w różnych szkołach junkierskich w Kijowie. — Była to niejako iskra zapalająca, z której strzelił płomień miłości Ojczyzny i solidarności narodowej. Toteż choć ciało śp. Bronisławy Ostrowskiej zostanie oddane „pod straż kolumnowym czołom”, można do niej zastosować słowa poety rzymskiego: „non omnis moriar“.

J. Mig.

Powołanie szeregowych rezerwy na ćwiczenia wojskowe w r. 1928.

Na zasadzie rozkazu ministra spraw wojskowych z dnia 2 maja 1928 r., zostają powołani w roku bieżącym na zwyczajne ćwiczenia wojskowe następujące kategorie szeregowych rezerwy: a) szeregowi rezerwy (podoficerowie i szeregowcy) z rocznika 1901 piechoty, czołgów i łączności; b) podoficerowie rezerwy z roczników 1895 i 1894 wszystkich rodzajów wojska, z wyjątkiem marynarki wojennej; c) szeregowi rezerwy (podoficerowie i szeregowcy) z roczników 1902, 1900 i 1899, oraz podoficerowie rezerwy z roczników 1898, 1891 i 1890, którzy podlegali powołaniu na ćwiczenia wojskowe w ubiegłym roku, lecz z różnych powodów ćwiczeń tych nie odbyli, jak również szeregowi (podoficerowie i szeregowcy) z lotnictwa i balonów z roczników i kategorii, powołanych w r. 1927 na nadzwyczajne ćwiczenia wojskowe i odcieczonych do roku bieżącego; d) szeregowi rezerwy (podoficerowie i szeregowcy) z rocznika 1900 w lotnictwie (tylko mechanicy silników, mechanicy elektrotechnicy, radiomechanicy i fotografowie) i w balonach (tylko mechanicy dźwigarków i mechanicy wytwórni wodoru).

Szeregowi rezerwy, objęci powyższym rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w b. r., po otrzymaniu od powołującego komendanta uzup. imiennej karty powołania, winni się udać najkrótszą drogą do formacji wojskowej, wymienionej w imiennej karcie powołania, z takim wyrachowaniem, ażeby stawić się w formacji wojskowej w dniu i o godzinie wyznaczonej w karcie powołania. W razie konieczności przejazdu koleją, użyć należy do tego celu dołączony do karty powołania bilet III klasy dla pociągów osobowych, który jest ważny do przejazdu tylko łącznie z kartą powołania. Kartę powołania należy oddać w formacji wojskowej.

Rezerwista obowiązany jest przynieść z sobą i przedstawić dowódcy formacji swoją książeczkę wojskową wraz z kartą mobilizacyjną. Szeregowi rezerwy, którzy z własnej winy spóźnią się na ćwiczenia i stawią się w formacji po terminie, wyznaczonym w kartach powołania, będą połączni, zależnie od okoliczności, do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej za niewypelnienie rozkazu powołującego ich do służby wojskowej w terminie nakazanym. Szeregowi rezerwy winni niezwłocznie się na ćwiczenia wojskowe, mimo niezawiania rozkazem im doręczonym, albo ogłoszonym, być doprowadzeni przymusowo i połączni do odpowiedzialności karnej, stosownie do postanowienia art. 115 ustęp 2 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej według par. 82 (113) kodeksu karnego wojskowego, o ile nie ulegną karze za dezercję.

Rezerwista objęci rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku bieżącym, którzy nie mają kart mobilizacyjnych, oraz ci, którzy nie mają w książeczce wojskowej potwierdzenia zgłoszenia we właściwym urzędzie gminnym, względnie meldunkowym ostatnio dokonanej zmiany adresu, winni zgłosić bezwzględnie w najbliższym urzędzie gminnym, względnie meldunkowym swoje obecne miejsce zamieszkania, a to pod rygorem skutków karnych, przewidzianych w art. 97 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Wiadomości z kraju.

Pozamiejskie linje tramwajowe w Warszawie.

Z Warszawy donoszą:

Magistrat m. Warszawy zgodził się na budowę kilku linii tramwajowych poza obrębem miasta, już na terenie powiatu warszawskiego. W najbliższym czasie ma być zbudowana podobna linja do Annapola.

Polskie samoloty pasażerskie!

Niezależnie od inicjatywy ministerstwa komunikacji, które zakupiło licencję na budowę w Polsce samolotu komunikacyjnego typu Fokker F. VII, trzy polskie wytwórnie samolotów są w trakcie budowy płatowców komunikacyjnych własnych typów, opracowanych przez polskich konstruktorów, przy użyciu polskich materiałów.

Projektaty tych płatowców, obliczonych na 6 pasażerów i 2 ludzi załogi, będą zgłoszone do konkursu, wyznaczonego przez ministerstwo komunikacji na dzień 1 czerwca r. b. Same zaś płatowce znajdujące się częściowo już w budowie, a pierwsze próbné ich loty przewidywane są przed końcem bieżącego roku.

W razie pomyślnych wyników w powietrzu, samoloty te stopniowo wprowadzone będą do polskiej komunikacji powietrznej, celem zastąpienia obecnie używanych samolotów obcych.

Burzliwe sceny przy ogłoszeniu wyroku na 20 złodziei we Lwowie.

Onegdaj we Lwowie po sześciu dniach uciążliwego przewodu sądowego dobiegła końca rozprawa przeciwko szajce złodziejskiej, złożonej z 20 osób. Na długo przed wyznaczoną godziną kurylarz sądowy zapenił się krewnymi, znajomymi i przyjacielami oskarżonych, a mnóstwo ich zostało na ulicy, gdyż bramę zamknięto i więcej osób nie wpuszczano. W chwili, gdy trybunał wszedł na salę, drzwi wiodące do sali rozpraw zamknięto. Znajdujący się na kurytarzu tłum, który nie mógł znaleźć już miejsca w sali, przypuścił szturm do drzwi, wylamał je, i wtargnął do sali po słocznej boje z posterunkowymi i dozorcami.

Na polecenie przewodniczącego rozprawy przy akompaniamencie wrzasków i krzyków z trudem udało się policji usunąć niepowołanych słuchaczy i „wyprosić” ich na ulicę. Dopiero po oczyszczeniu sali przewodniczący odczytał wyrok, skazujący na kary od 14 dni aresztu do 4 lat więzienia. Ogłoszenie wyroku wywołało wśród zebranych rodzin zasądzonych pionunujące wrażenie.

Rozległy się krzyki i płacze. Pozostających w więzieniu śledczym z powrotem odprowadzono do więzienia. Policja konna i piesza resztę tłumów i zebranych pod gmachem sądowym rozpedziła.

Ujęcie bandyty przy pomocy bomby gazowej.

Od dłuższego czasu na G. Śląsku, a szczególnie w pow. Katowickim jakiś nieznanymi osobnikami dopuszczal się szeregu napadów rabunkowych, nie gardząc nawet morderstwami. Po długich poszukiwaniach policja ustaliła, że jest to niejaki Aleksander Wilim z Guduli i zaczęła go poszukiwać. W nocy z 18 na 19 b. m. wysłędzono, iż bandyta przebywa w okolicy Chropaczowa, w jednym z budynków na kolonii Guidota. Bandyta spostrzeższy, że został osaczony, począł strzelać i ranił ciężko posterunkowego, Polczyka, poczem zdołał umknąć. Nad ranem zdołano wysłędzić ponownie miejsce pobytu bandyty, który schronił się w kurniku jednego z domów w centrum Chropaczowa. Miejsce to było dla niego praw-

dziwą fortecą, gdyż z trzech stron zabezpieczony był murem i swobodnie mógł obserwować nadchodzących policjantów. Rozpoczęła się ponowna strzelanina, podczas której został ranny w nogę posterunkowy Przybyła. Wtedy postanowiono użyć bomby gazowej. W tym celu przyjechał specjalnie wyłowiczony w posługiwaniu się bombami gazowymi posterunkowy Pol. Państw. z Sosnowca, który zdołał podejść pod kryjówkę bandyty i rzucił bombę. Wkrótce otworzyły się drzwi kurnika i ukazał się nawpół przytomny Wilim, który porzucił browning i oddał się bez oporu w ręce policji.

Bandytę i mordercę odwieziono do komisarjału w Chropaczowie.

Tak przyspieszone tempo realizacji projektów naszych wytwórni lotniczych, zawdzięczać należy ministerstwu komunikacji, departamentowi lotnictwa M. S. Wojsk., oraz Zarządowi Głównemu L. O. P. P., który, w zrozumieniu ważności sprawy, wstąpił w r. b. na trwałą drogę wydatnej współpracy z polskim przemysłem lotniczym.

MINISTER ROBÓT PUBLICZNYCH MORA-CZEWSKI przyjął protektorat nad pierwszą wystawą elektryczną, która odbędzie się w Toruniu w czasie od 2 do 10 czerwca.

ZMIANA ODZNAK I DYPLOMÓW „ORLĄT“. Kapituła odznaki honorowej „Orląt” postanowiła w przypadające 10-lecie obrony Lwowa w tym roku zmienić dotychczasową odznakę, tem więcej, iż obecna jest już zupełnie wyczerpana. Ze zmianą odznak i dyplomów przeprowadzi ewidencja „Orląt” równocześnie ściśle weryfikację, tak, że od tej chwili odznaczenia powyższe będą mogły posiadać jedynie osoby rzeczywiście do tego uprawnione. Tylko te odznaki będą ważne, które na stronie odwrotnej będą miały wybity napis: „Ewidencja Orląt” — liczbę porządkową i odpowiedni gmerk, zaś dyplomy okryłają czerwona pieczęć. Ze względu na ściśle określony termin wymiany odznak i dyplomów, należy zgłoszenia skierować pod adresem: „Ewidencja Orląt”, Lwów, ul. Koralniaka 4, parter.

WYCIECZKI WAKACYJNE ŻEGLUGI POLSKIEJ. Państwowe przedsiębiorstwo „Żegluga Polska” w Gdyni rozpoczyna w przyszłym tygodniu serię wakacyjnych wycieczek zagranicznych na statku „Gdynia”. Pierwsza taka podróże zbiorowa odbędzie się w nadchodzące Zielone Świątki z Gdyni do Kopenhagi i Helzingu (zamek Hamleta). Wyjazd z Gdyni we czwartek 24 b. m. o godz. 1 w południe, powrót do Gdyni we środę 30 b. m. rano.

POWÓTNE UNIEWINIENIE BISPIŃGA. W sobotę sąd apelacyjny wileński na sesji wyjazdowej w Grodnie rozpatrywał sprawę uniewinnionego w II instancji ordynata Bispińga, któremu zarzucono szereg czynów przestępczych z czasów, gdy w r. 1918 i 1919 stał w Grodnie szefem policji. W procesie jego zeznawał będzie niejaki Lutostawski, jako główny świadek oskarżenia. Lutostawski jest znany w Łodzi jako kierownik brygady bandyckiej.

SPRAWA MORDERCY RYDZEWSKIEGO W SA-DZIE APELACYJNYM. We wtorek sąd apelacyjny w Warszawie będzie rozpatrywał sprawę Rydzewskiego, współzabójcy prezydenta Łodzi, ś. p. Cymarskiego. Rydzewski zostanie w dniu dzisiejszym pod silną eskortą przywieziony do Warszawy i będzie umieszczony w więzieniu przy sądzie. W procesie jego zeznawał będzie niejaki Lutostawski, jako główny świadek oskarżenia. Lutostawski jest znany w Łodzi jako kierownik brygady bandyckiej.

ZAKOŃCZENIE ZJAZDU GAZOWNIKÓW I WODOCIĄGOWCÓW POLSKICH W KATOWICACH. W niedzielę 20 b. m. o godz. 13-tej zakończył się w Katowicach ogólnopolski zjazd delegatów polskich inżynierów wodociągowych i gazowych. Na podkreślenie zasługuje stanowisko niemieckiego Związku gazowników i wodociągowców w Katowicach, którzy na zaproszenie owego zjazdu udział wjeżdźcie w charakterze gości, odpowiedzieli, że jak długo nie będzie normalnych stosunków pomiędzy Polską a Niemcami, udziału w podobnych zjazdach nie wezmą. Przyszłoroczny zjazd odbędzie się w Poznaniu, a zjazdy zneszenie w Lublinie i we Lwowie.

EGZEKUCJA W ROGOZNI. Z Rogozna w Wielkopolsce donoszą: W marcu 1827 roku niejaki Andrzej Baszczyński zamordował w chęci zysku handlarza Moryca Tanuchena. Sąd powiatowy, ustaliwszy winę mordercy, skierował jednocześnie, iż jest on sprawcą kilku napadów i skazał go za rozbój na 10 lat więzienia, a za morderstwo na karę śmierci. Skazany założył apelację od wyroku do sądu najwyższego, który jednak karę śmierci zaawierzył, uchylając jedynie karę za rozbój. Morderca apelował do Prezydenta Rzeczypospolitej, lecz bezskutecznie. W najbliższych dniach ma się odbyć egzekucja w miejscowym więzieniu.

ZWYRODNIAŁY NAUCZYCIEL ZNIEWALA UCZENIE. Z Wilna donoszą: W Bolekiszkach pow. lidzkiego aresztowany został nauczyciel miejscowej szkoły powszechnej, niejaki Meulich, pod zarzutem uprawiania nierządu z małoletnimi uczniami. Według otrzymanych informacji, Meulich zniewolił sześć dziewczynek w wieku od 12 do 14 lat. Haniebnego tego czynu Meulich dopuścił się w ten sposób, że ofiary swoje pod pozorem kary zatrzymywał po lekcjach w szkole, albo też wzywał na strych, mieszczący archiwum szkolne i tam zniewalał je. Zbrodnię ujawnił uczeń tej szkoły, który po skończonych lekcjach, oczekując na siostrę, podpatrzył, jak zwyrodniały nauczyciel pastwił się nad swoją ofiarą. Meulich aresztowany i osadzony w więzieniu w Lidzie.

Wiadomości ze świata.

Uroczyste otwarcie polskiego działu na Wystawie Prasy w Kolonii.

Jak nam z Kolonii donoszą, odbyło się 14 oficjalne otwarcie działu polskiego na międzynarodowej Wystawie Prasy w Kolonii. Konsul polski w Kolonii, p. Liczbiński, wstępując nieobecnemu konsula generalnego złożył w swem przemówieniu podziękowanie m. Kolonii, które pozwoliło Polsce w ramach wystawy pokazać rozwój i dzieje prasy polskiej. Burmistrz m. Kolonii i przewodniczący komitetu organizacyjnego wystawy, doktor honoris causa Adenauer, wyraził podziękowanie Kolonii dla Polski za wzięcie udziału w wystawie oraz życzenia, ażeby dział polski mógł, równie jak całość wystawy, przyczynić się do pogłębienia znajomości narodu i jego charakteru.

Zmiana konstytucji w m. Gdańsku.

Z Gdańska donoszą: Senat w. m. Gdańska przedłożył ma w najbliższych dniach sejmowi gdańskiemu projekt ustawy o zmianie konstytucji. Jak słychać w tutejszych kołach politycznych projekt senatu przewiduje zmniejszenie liczby posłów do sejmu gdańskiego, zmniejszenie liczby członków senatu rządzącego przy równoczesnej parlamentarzystyce całego senatu i wprowadzenie zasady odpowiedzialności wszystkich senatorów przed sejmem. W środę przyszłego tygodnia rozpoczyna się już obrady sejmu nad tym projektem.

ZAGADKOWA EPIDEMIA WŚRÓD WOJSK SOWIECKICH. W ostatnich dniach na granicy sowieckiej od Krawego do Kolosowa wśród żołnierzy granicznej straży sowieckiej wybuchła nieznaną dotychczas epidemią. Pierwsze objawy tej choroby powodują puchnięcie twarzy, nóg i wysoką gorączkę do utraty przytomności. W garnizonie sowieckim w Borysowie zamotowano dotychczas kilka wypadków śmierci. W celu zapobieżenia rozszerzeniu się tej choroby odnośne władze sowieckie wydały energiczne zarządzenia. Ze strony władz polskich urządzone zostały na odcinku Krawawego do Kolosowa odpowiednie kwarantanny.

KATASTROFALNE MGŁY W PORCIE NOWO-JORSKIM. Z Nowego Jorku donoszą: Skutkiem gęstej mgły rozbiło się w porcie tutejszym osiemnastu statków parowych.

DOBRY POMYSŁ TELEFONISTÓW PARYSKICH. Jak donoszą dzienniki paryskie, Związek paryskich urzędników telefonicznych z urzędził niebywałą w swoim rodzaju ucztę. Udział w niej wezmą abonenci paryskiej sieci telefonicznej i urzędnicy paryskiej centrali telefonicznej. Podczas ucztły abonenci i urzędnicy mogą w najbliższej atmosferze osobiście orzówić obopólne zale i żądania. Takie bezpośrednie porozumienie się obu stron może wydać lepsze rezultaty, niż reklamacje telefoniczne, kończące się często sprzeczką i odłożeniem słuchawki. Idzie tylko o to, ażeby w zgodnym porozumieniu się publiczności i urzędników telefonicznych, także aparaty telefoniczne polni należycie swoje funkcje.

Kultura i sztuka.

Pomnik Elizy Orzeszkowej.

Rada miejska Grodna uchwaliła asygnować na budowę pomnika Elizy Orzeszkowej z okazji rocznicy jej zgonu, sumę 15,000 zł. i wybrała trzech członków do komitetu budowy.

Konkurs na pieśń choralną.

Małopolski Związek Towarzystw Śpiewaczkich i Muzycznych we Lwowie, celem uczczenia 10-tej rocznicy bohaterstwa obrony Lwowa i łącznie z mającym się odbyć zjazdem małopolskich towarzystw śpiewaczych — ogłasza niniejszem konkurs kompozytorski na następujących warunkach: 1) Udział w konkursie brać mogą wyłącznie kompozytorzy polscy; 2) kompozycje konkursowe mają być napisane na męski chór a capella lub ewentualnie na męski chór z tow. tęb. i winne być opracowane przystępnie; 3) kompozycje konkursowe mają być utrzymane w duchu poważnym, dostosowanym do celu konkursu, a tekst kompozycji winien być zaczerpnięty z poezji polskiej, opiewającej bohaterstwo wybitki narodu przy obronie Lwowa, względnie Kresów Wschodnich lub walki o niepodległość; 4) długość kompozycji przy wykonaniu jej nie może przekraczać 15 minut; 5) kompozycje konkursowe, czytelnie napisane, winne być oznaczone godłem (emblematem), które musi być uwidocznione również na załączonej do manuskryptu, zapieczętowanej kopercie, zawierającej nazwisko i adres kompozytora; 6) termin ostatecznego nadesłania utworu upływa z dniem 15 sierpnia 1928 r. Nadesłane po tym terminie utwory przy ocenie kompozycji nie będą brane pod uwagę; 7) dla najlepszych kompozycji wyznaczone zostały trzy nagrody: pierwsza — w wysokości 300 zł., druga — w wysokości 200 zł. i trzecia — pochwalne uznanie; 8) skład sądu konkursowego zostanie ogłoszony w późniejszym terminie. Kompozycje konkursowe nadsyłać należy na ręce prezesa Małopolskiego Związku Tow. Śpiewaczych i Muz., p. Tadeusza Hofflingera, Lwów, ul. Asnyka 1. 9.

Uwaga: Godne zalecenia są teksty: Orzet (A. Oppman) „Hymn Wolności“ (Lwów-Lwów) Nakład Gebethnera, Warszawa. „Polska Pieśń Wojenna“, zbiorowe wydanie w opracowaniu dr. St. Lempieckiego i dr. A. Fischera, Lwów, 1916 r.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA SCENARIUSZ FILMOWY. Rozpisany przez Powszechną Wystawę Krajową konkurs na scenariusz filmowy, rozstrzygnięty został w dniu 21 kwietnia r. b. Na konkurs nadesłano 66 prac. Sąd konkursowy uznał za najlepszy scenariusz p. t. „Karjera“, zaopatrzonego w „Lubomirski“ i przysądził jej wyznaczoną nagrodę 2 tysięcy zł. z zastrzeżeniem dokonania pewnych zmian w układzie scenariusza. Po otwarciu koperty okazało się, że nazwisko autora brzmi Szymon Lehman, Warszawa, Marjańska 3.

WRECIENIE NAGRÓD ARTYSTYCZNYCH M. WARSZAWY. Wreczenie tegorocznym laureatom: Kazimierzowi Przerwie-Telmajerowi i Jackowi Malczewskiemu, nagród artystycznych m. st. Warszawy odbędzie się na posiedzeniu Rady miejskiej we czwartek 24 b. m.

OBRAZ SIEMIRADZKIEGO W MUZEUM UKRAIŃSKIM. Rosyjskie b. Muzeum Aleksandra III w Leningradzie wydzieli ze swych zbiorów dla Muzeum Ukrainskiego w Kijowie szereg obrazów różnych malarzy, w tej liczbie obraz Henryka Siemiradzkiego p. t. „W grocie morskim rozbojników“.

ZGON KAZIMIERZA KOSTYNOWICZA. We Lwowie zmarł onegdaj artysta-malarz Kazimierz Kostynowicz, przeżywszy lat 44.

ZGON POWIESCOPISARKI NIEMIECKIEJ. Znana powieściopisarka niemiecka, Lida Boy-Ed, zmarła w nocy z niedzieli na poniedziałek na udar serca w wieku lat 76.

Z AKADEMII FRANCUSKIEJ. Akademia francuska na ostatnim swym posiedzeniu postanowiła, iż wybor nowego członka na miejsce opróżnione po śmierci Jonnarta, nastąpi 7 czerwca r. b. Jako kandydatów, którzy mają największe szanse wyboru, wymieniamy: Claude Farrere'a, Paleologu i Pierre Mille'a. Na ternie posiedzenia zajmowano się też sprawą rozdziału nagród literackich. Jako kandydatów do nagrody wymieniano: Henryka Massisa, L. Vaudoyer, Thibaudet i Marc Eldera. Jako kandydatów do nagrody za powieść wysuwano Jana Balde i Therive.

ODCZYT CHAPLINA W WIEDNIU O KOBIECACH. Założony przed trzema laty w Wiedniu „Związek obrony mezozyzmu“, występujący namierzone przeciwko wzmagającej się z dnia na dzień hegemonii rodu kobiecego nad potomkami Adama, zjednał sobie obecnie sprzymierzeńca nielada. Jest nim bowiem najpopularniejszy kotłak filmowy, Charlie Chaplin, którego słynny proces rozwojowy znany jest na obu półkuliach.

Ten oto „socius doloris“, znany i wymieszony łaprywami kobieciami, rozszalał do głębi serca na całą pleć piąkną, która mu się dała ponownie we znaki, przybywa w jak najkrótszym czasie na zamieszanie wyżej wymienionego związku, do Wiednia, celem wygłoszenia odczytu o dzisiejszych kobiecach!

SCENT GARDEN W LONDYNIE otworzył w tych dniach sezon operowy wystawieniem wagnerowskiego „Złota Renu“ pod dyrekcją Bruno Waltersa.

NOWE FILMY Z CONRADEM VEIDTEM. Poza „Człowiekiem Śmiechem“, który będzie pierwszym filmem Veidta w najbliższym sezonie, będą nakręcone dwa dalsze filmy z tym światowym artystą w roli głównej. Pierwszy, którego autorem jest znany reżyser Sven Gade, nosi tytuł „The Play goes on“ (Gra idzie dalej). Partnerką Veidta będzie Imogena Robertson (Mary Nolan), bohaterka obrazu „The Foreign Legion“.

Drugi obraz — to „Szarlatan“. Już z samego tytułu wnosząc, będzie tu miał Veidt ogromne pole do wszechstronnego wykazania swego talentu. Reżyseruje Carl Laeman Jr. i prawdopodobnie George Malford.

Dział gospodarczy

Kłeska mieszkaniowa w Polsce.

Niewątpliwie tegoroczny sezon budowlany zapowiada się o wiele lepiej, aniżeli poprzednio, a to głównie dzięki wydatnej pomocy kredytowej ze strony kredytowych instytucji państwowych, a w pierwszym rzędzie Banku Gosp. Kraj. Jednakże poprawa ta jest minimalna w stosunku do olbrzymich i wzrastających ciągle potrzeb w tym kierunku i nie wystarczająca nawet do częściowego załagodzenia kryzysu mieszkaniowego. Kredyty, przyznane w tym roku niewiele zmieniają w sytuacji — gdyż mimo względnej ich sumarycznej wysokości ma każde poszczególne miasto przypada niewiele, tak np. **Kraków może wybudować zaledwie kilkadziesiąt mieszkań rocznie.** Definitywnej samacji kwestii mieszkaniowej, stanowiącej niewątpliwie kłeskę społeczną oczekiwać możemy jedynie w związku z przywróceniem rentowności budowy domów i przyzwoitych odpowiednich kapitałów zagranicznych.

Tymczasem jednak ciągle sytuacja mieszkaniowa w Polsce przedstawia się rozpaczliwie. **Dotychczasowym typem mieszkań są u nas mieszkania jednoizbowe,** które ogółem stanowią w Polsce przeszło 39 proc. wszystkich istniejących lokali mieszkaniowych. W Łodzi stosunek ten przedstawia się jeszcze gorzej, gdyż dochodzi do 59.7 proc. W Warszawie istnieje 2.652 mieszkań całkowicie pozbawionych światła, 11.766 mieszkań wilgotnych, zaś 4.685 mieszkań wilgotnych i bez światła. W Krakowie mieszkania jednoizbowe stanowią 88.8 proc. ogółu mieszkań, dwuizbowe 27.8 proc., trzypokojowe 14.6 proc. Równocześnie Kraków posiada więcej mieszkań suterynowych aniżeli Warszawa. Powierzchnia mieszkań jedno-izbowych nie przekracza nawet 20 mtr. kw. Mieszkania takie zajmują rodziny, złożone niejednokrotnie z kilkunastu osób, a w około 10 proc. tych mieszkań mieszczą się po dwie i trzy rodziny.

Ścisła kalkulacja wykazuje, że **budowanie mieszkań dla warstw urzędniczych i robotniczych na wielką skalę jest w obecnych warunkach prawie że niemożliwe.** Metr kubiczny kalkuluje się na 75 zł. bez parceli, przyczem właśnie parcele budowlane stanowią największą bolączkę i w niektórych miastach, jak np. w Krakowie, dochodzą od 3 do 10-krotnej ceny przedwojennej w złocie. Również budowanie na przedmieściach nie jest tańsze. Budowanie najmniejszych mieszkań, składających się z jednego pokoju — przedpokojem, kuchnią z półkuchnię, obejmujących około 40 mtr. kw. kalkuluje się obecnie 12 tys. zł. bez parceli. Wartość parceli należy przyjąć najmniej w około 20 proc., co wazera wynosi 14.000 zł. Najtańsze oprocentowanie wraz z amortyzacją wynosi 6 proc. rocznie, co wymaga 864 zł. Do tego oprocentowania musiałby rząd dopłacać najmniej 50 gr., gdyż niżej 9 proc. nie uda się uzyskać kapitału. Do kwoty powyższej 864 zł. należy doliczyć około 100 zł. rocznie na wydatki, związane z różnymi opłatami, administracją itd., tak,

Polska ekspansja gospodarcza na bliski Wschód.

Niezależnie od rozpoczętych ze strony egipskiej starań o nawiązanie kontaktu gospodarczego z Polską, czego wyrazem podróz po Polsce rady Izby handlowej egipsko-polskiej w Kairze p. Trevesa, wszczęta została także identyczna akcja ze strony polskiej. Jako pierwsza platforma bezpośredniego zdemkowania egipskich i polskich sfer gospodarczych, brane są w rachubę tegoroczne VIII Targi Wschodnie we Lwowie. Izba egipsko-polska projektuje bowiem udział w Targach grupy egipskiej, która objęłaby wzory produktów, rogacych u nas liczyć na zbył. Ekspozycje egipskie prócz owoców południowych i wyrobów przemysłu domowego, składać się mają przede wszystkim z próbek bawełny, tak niezbędnej jako surowiec dla naszego przemysłu włókienniczego.

Równocześnie z wystawcami zjechał mają do Lwowa i importerzy egipscy, aby korzystać z przegladu wykłóczywości polskiej, jak im są corocznie Targi Wschodnie, zorientować się w możliwościach eksportu polskiego do Egiptu. Zainteresowanie Egiptu obejmując przeważnie węgiel, wyroby żelazne, a więc przede wszystkim maszyny rolnicze, a prócz tego tekstylia polskie, które coraz bardziej zdobywają sobie rynki bliskiego Wschodu.

Można więc mieć nadzieję, że inicjatywa Izby egipsko-polskiej w Kairze i Targów Wschodnich we Lwowie, otworzy polskiej ekspansji gospodarczej nowe drogi. Najlepszym dowodem szans powodzenia tej akcji, jest żywe zainteresowanie prasy francuskiej i arabskiej w Kairze. Ukazał się tam ostatnio cały szereg artykułów nawołujących do obciania i zwiedzenia Targów Wschodnich, a utrzymywanych w duchu dla Polski bardzo życziwym.

Kronika ekonomiczna.

BILANS BANKU POLSKIEGO za pierwszą dekadę b. m. w pozycji kruszec (583.3 milj. zł.), waluty dewizy i należności zagraniczne (558.2 milj. zł.), wykazuje zmniejszenie o 7.1 milj. zł. do łącznej sumy 1,126.6 milj. zł. Waluty i dewizy,

ze małe mieszkanie kosztować musi około 1.000 zł. rocznego czynszu, oczywiście jest to dla szerokich mas robotniczych i urzędniczych czynsz niedostępny. Nadto należy zauważyć, że budowa takich mieszkań za względu na to, że nie dawałyby one najmniejszego zysku, mogłaby być tylko przedsięwzięta przez spółdzielnię, nie mającą na widoku żadnych zysków, lub też przez gminy — względnie przez państwo.

Przedzaj czy później zlikwidowanie kryzysu mieszkaniowego, jako problemu przybierającego coraz bardziej charakter klęski społecznej — tem groźniejszej, że potęgowanej przez stały przyrost ludności, oraz wzrastające załudnienie miast — musi zostać definitywnie przeprowadzone. Precedensy w tym kierunku posiadamy zagranicą. Klęska mieszkaniowa polskiej trapi wszystkie wielkie miasta Europy. W szczególności w Wiedniu przeprowadzono na wielką skalę budowę mieszkań robotniczych, w Berlinie wybudowano w r. 1926 — 14.576 mieszkań, w r. 1927 — 19.571 mieszkań. W Anglii dzięki akcji rządowej wybudowano na terytorium miast setki tysięcy domków dla poszczególnych rodzin a to w ten sposób, że gminy dopłacały do rocznego oprocentowania każdego takiego domku 9 funtów przez 20 lat. Czynsz takiego domku, mającego cztery pokoje wynosi 60 funtów rocznie, t. j. ponad 2.300 zł. — co wobec tamtejszych cen nie jest zupełnie wygórowane i jest dostępne dla rzesz robotniczych i urzędniczych.

Ratunku u nas szukać nie można ani w skrajnie demagogicznych projektach, wysuwanych periodycznie, a sprzeczących z podstawowymi założeniami gospodarczymi i opierającymi się np. o faktyczne wyjątkowe warunki właścicieli nieruchomości przez wprowadzenie niestosunkowo wielkiego opodatkowania nieruchomości, gdyż soważna o błędne ślady wobec ogólnego spadku rentowności nieruchomości i odstraszania kapitału prywatnego, a zwłaszcza zagranicznego od angażowania się w ruch budowlany. Natomiast z drugiej strony konieczną jest odpowiednia ingerencja czynników odpowiedzialnych w kierunku wpływania na wysokość kosztów budowlanych, a to przez przeciwdziałanie nadmiernemu drożeniu cen materiałów budowlanych, oraz w kierunku dostarczenia po cenach niskich parcel przez gminy i przez państwo. Skoordynowana współpraca czynników państwowych z kapitałem prywatnym ewentualnie zagranicznym, może dać doskonałe rezultaty. Oczywiście koniecznym będzie wówczas na odmiennych platformach traktować budownictwo o charakterze społecznym nie obliczone na zysk, a zwykły ruch budowlany, opierający się o rentowność. Jednakże zarówno jedno, jak i drugie musi istnieć równoległe obok siebie. Ani skrajna socjalizacja i etatyzacja w dziedzinie budowlanej, ani dotychczasowa całkowita niemal bierność czynników rządowych nie rozwiążą zagadnienia.

PLATNOŚCI PODATKOWE W MAJU. Ministerstwo skarbu przypomniała płatnikom, że w b. m. przypadają do zapłacenia następujące podatki bezpośrednie: w ciągu b. m. wpłata państwowego podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał pierwszy r. b., tudzież podatku od lokali i placów niezabudowanych za tenże kwartał; do 20 b. m. wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1927 przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, w wysokości połowy kwot, wymienionych w doreczonych tym przedsiębiorstwom nakazach płatniczych; podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę w ciągu siedmiu dni po dokonaniu potrącenia.

Nadto płatnicy są zaległości z tytułu podatku majątkowego, oraz podatki, na które płatnicy otrzykali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju r. b., tudzież kwoty odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

FALSZYWE POGŁOSKI O ROZSZERZENIU REGULAMENTACJI PRZYWOZOWYCH. Wiadomość podana w jednym z pism warszawskich, o tem, jakoby na jednym z najbliższych posiedzeń komitetu ekonomicznego ministrów miał być omawiany projekt rozszerzenia regulamencji wwozu towarów do Polski, jest zgoła nieprawdziwa i nie pochodząca z kół miarodajnych.

Z PRZEMYSŁU OBUWNICZEGO. Doniedawna prawie wszyscy handlujący obuwem byli zarazem sami producentami tego wyrobu. Przeważnie dawali oni robotę chałupnikom i sprzedawali potem własny wyrób w magazynach. Szczególnie praktykowało się to przy wyrobie towaru letniego. Obecnie mali producenci nie mogą wytrzymać konkurencji z nowopowstałymi, większymi przedsiębiorstwami, które produkują masowo i wyrabiają nowe gatunki obuwia ludowego, płóciennego i sportowego po cenie niższej. Wyroby zagraniczne w dalszym ciągu także wyrządzają dotkliwą konkurencję. Z tego powodu kupcy narażają się nad możliwością zrzeszenia się na zasadach spółdzielczości i utworzenia wspólnych bryk obuwia na większą skalę. Inicjatywę kupcy z Warszawy, oraz z Radomia, jedno z większych ognisk przemysłu

TEATRY-KINA KONCERTY

Dnia 21 maja

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś, w poniedziałek, ciesząca się niesłabnącym powodzeniem komedia Deval'a „Simona“. Kasa dnia na rozpoczęcie wydawanie zamówionych biletów na przedstawienie jubileuszowe Konstancji Bednarzewskiej, które odbędzie się 26 b. m. Dana będzie komedia Flers'a-Cailhava „Ładna histonja“.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Poniedziałek: „Simona“.
Wtorek: „Książka Marek“.
Środa: „Zadłość“ (przedstawienie popietarne — weny znione).

EGON PETRI W KRAKOWIE. We środę 23 b. m. stanie znowu na estradzie Starego Teatru Egon Petri przed swoją gminą wienych słuchaczy, którzy zawsze z podziwem wsłuchują się w gre tego wielkiego artysty. Petri jest bowiem nie tylko pianistą, ale przede wszystkim głębokim i wyjątkowym muzykiem, który umie wszystkie intencje kompozytora przelać w dźwięk swej natłonionej gry, umie wzruszyć i budzić podziw. To też zapowiedź koncertu Petriego wywołała w naszym mieście bardzo żywe zainteresowanie.

KABARET-DANCING „MOULIN-ROUGE“, dawn. „City“, ul. św. Gertrudy 25 (wejście od plant) tel. 828. Godz. przedstawienie. — W sobotę i niedzielę popoł.: Viv-Ecklock. — Wstęp wolny.

Z Radjo.

Program stacji radiojonicznych:

Wtorek, 22 maja.

Kraków (566). Godz. 12: Transm. sygnału czasu, hejnał w wieży Mariackiej, kom. lotn.-met., oraz koncert płyt gramof.: g. 15—15:20: Transm. kom. met. i gospod.: g. 16—16:25: Transm. pieśni majowych w wieży Mariackiej; g. 16:30—17:5: Pogadanka dla rodziców i wychowawców; Prof. dr. Otto Nikodym: „Znaczenie matematyki szkolnej dla rozwoju umi młodzieży“; g. 17:20—17:45: Transm. od Katowic; g. 17:45—18:40: Transm. z Warszawy; g. 18:40—19:5: Rozmaitości i komunikaty; g. 19:00: Transm. komunikatu rolniczego; g. 19:20: Katowic; g. 22—22:30: Transm. komunikaty; g. 22:30—23:30: Transm. muzyki

111). Godz. 12: Sygnał czasu, kom. lotn.-met., hejnał w wieży Mariackiej w Krakowie; g. 15—15:20: Odczyt p. t.: „Szkoła młodzieży“ — wygł. Jakóbkiewicz; g. 16:30—17:5: Pogadanka dla rodziców i wychowawców; Prof. dr. Otto Nikodym: „Znaczenie matematyki szkolnej dla rozwoju umi młodzieży“; g. 17:20—17:45: Transm. od Katowic; g. 17:45—18:40: Transm. z Warszawy; g. 18:40—19:5: Rozmaitości i komunikaty; g. 19:00: Transm. komunikatu rolniczego; g. 19:20: Katowic; g. 22—22:30: Transm. komunikaty; g. 22:30—23:30: Transm. muzyki

111). Godz. 12: Sygnał czasu, kom. lotn.-met., hejnał w wieży Mariackiej w Krakowie; g. 15—15:20: Odczyt p. t.: „Szkoła młodzieży“ — wygł. Jakóbkiewicz; g. 16:30—17:5: Pogadanka dla rodziców i wychowawców; Prof. dr. Otto Nikodym: „Znaczenie matematyki szkolnej dla rozwoju umi młodzieży“; g. 17:20—17:45: Transm. od Katowic; g. 17:45—18:40: Transm. z Warszawy; g. 18:40—19:5: Rozmaitości i komunikaty; g. 19:00: Transm. komunikatu rolniczego; g. 19:20: Katowic; g. 22—22:30: Transm. komunikaty; g. 22:30—23:30: Transm. muzyki

111). Godz. 12: Sygnał czasu, kom. lotn.-met., hejnał w wieży Mariackiej w Krakowie; g. 15—15:20: Odczyt p. t.: „Szkoła młodzieży“ — wygł. Jakóbkiewicz; g. 16:30—17:5: Pogadanka dla rodziców i wychowawców; Prof. dr. Otto Nikodym: „Znaczenie matematyki szkolnej dla rozwoju umi młodzieży“; g. 17:20—17:45: Transm. od Katowic; g. 17:45—18:40: Transm. z Warszawy; g. 18:40—19:5: Rozmaitości i komunikaty; g. 19:00: Transm. komunikatu rolniczego; g. 19:20: Katowic; g. 22—22:30: Transm. komunikaty; g. 22:30—23:30: Transm. muzyki

111). Godz. 12: Sygnał czasu, kom. lotn.-met., hejnał w wieży Mariackiej w Krakowie; g. 15—15:20: Odczyt p. t.: „Szkoła młodzieży“ — wygł. Jakóbkiewicz; g. 16:30—17:5: Pogadanka dla rodziców i wychowawców; Prof. dr. Otto Nikodym: „Znaczenie matematyki szkolnej dla rozwoju umi młodzieży“; g. 17:20—17:45: Transm. od Katowic; g. 17:45—18:40: Transm. z Warszawy; g. 18:40—19:5: Rozmaitości i komunikaty; g. 19:00: Transm. komunikatu rolniczego; g. 19:20: Katowic; g. 22—22:30: Transm. komunikaty; g. 22:30—23:30: Transm. muzyki

KLUB RADJOSŁUCHACZY W KRAKOWIE. Dzięki inicjatywie, głównie radjoklubu YMCA, powstaje w Krakowie Klub radiosłuchaczy, który ma na celu propagowanie wśród najszerszych sfer zainteresowania się sprawami radjofonu. Klub ten niema być — jak to zwykle bywa — stowarzyszeniem amatorów-techników, lecz skupiać przede wszystkim laików, którym brak jeszcze teoretycznych podstaw i doświadczenia, ale którzy rozumieją znaczenie radja i pragną w najskuteczniejszy sposób zastosować u siebie w domu najnowsze zdobycze i ulepszenia. Techniki. Klub rozpoczyna już w bieżącym tygodniu prace, która będzie polegała na pokazach różnych aparatów, chwytańcu audycy różnych stacji, na wykładach, na udzielaniu wszelkich informacji, próbowaniu przedkładanych przez członków radjodbiorników etc.

Mistrzostwa Ligi Polskiego Związku Piłki Nożnej.
Zwycięstwo Wisły nad IFC. — Sukcesy drużyn lwowskich i porażki Łodzian.

Kraków, 21 maja.

Ubiegła niedziela przyniosła nam dalsze sukcesy ligowe. Największą z nich i ze wszystkich, dotychczasowych był bezspornie mecz Wisła — IFC, który ściągnął ponad 10.000 widzów tak z Krakowa, jak i Śląska, a nawet całej Polski. Po raz pierwszy niepokonana dotychczas jedenastka Śląska musiała skapitulować przed niezłomną w swoim uporze bronią mistrzowskiego tytułu drużyną Wisły. Równocześnie dzień ten zaznaczył się sukcesem drużyn lwowskich, z których zwłaszcza Pogoń może się poszczycić ogromnymi postęпами. Zato Łodzianie stoją nadal katastrofalnie, takiego, nagłego upadku poziomu Łódzkiej piłki nożnej nikt się nie spodziewał. Niepewną formą odznacza się Cracovia, która swoim swoleńnikom płata raz młodo, innym razem znów przykre niespodzianki. Po zwycięstwie nad Legią przyszła porażka z Wartą w Poznaniu i to w zbyt wysokim stosunku. Obecna tabela ligowa przedstawia się nast.

Nazwa klubu	Ilość gier	Punktów	Stos. bramek
1) I. F. C.	10	17	32:12
2) Wisła	9	14	31:11
3) Polonia	8	11	24:15
4) Pogoń	8	10	20:19
5) Warszawianka	7	9	12:8
6) Warta	7	9	16:11
7) Cracovia	8	9	17:13
8) Legia	8	8	18:12
9) Hasmonea	7	7	17:15
10) Ruch	8	7	8:16
11) Czarni	7	6	12:18
12) Turyści	9	5	12:20
13) Ł. K. S.	8	4	10:24
14) T. K. S.	7	3	13:27
15) Śląsk	9	3	7:29

WISŁA — IFC 3:2 (0:1).

Niebywałe tłumy widzów zaległy w dniu wczorajszym boisku Wisły w oczekiwaniu wyniku największej atrakcji meczów ligowych, jaką jest bez wątpienia mecz IFC — Wisła. Na oczach 10.000 widzów rozwinęła w dniu wczorajszym przy pięknej pogodzie drużyna Wisły wysoką kombinacyjnie grę wśród niezwykle żywego tempa, towarzyszącego jej przez cały czas, jednak rezultat nie odpowiada naogół przebiegowi meczu. Wisła była znacznie częściej w ofensywie, stwarzała dziebiętkroć groźniejsze sytuacje, jak w przeciwnik, bramkarz Górlitz II, broniący we wspólnym stylu miał rzeczywiście porządną pracę, ale brakło jeszcze do wykonczenia, do zadania ostatniego jakby powiedzieć ciosu dla złamania drużyny katowickiej czegoś... Jest w tym brak szczęścia w wielkiej mierze, jaki przesładował drużynę Wisły, jest w tym w dalszej mierze brak treningu biegowego u niektórych, poszczególnych graczy, brak ostatnie „szlif” drużynie czerwonych, którego się nabywa pod dozorem trenera i wydajnej pracy nad samym sobą.

To ma za sobą drużyna katowicka, która sobie może pozwolić od lat kilku na trenerów, a jeśli jednak przegrała, to dlatego, iż nie mogła się oprzeć drużynie większych talentów, jaką jest Wisła; zespół braci Reymanów, Kotlarczyków, Balcera i t. d., graczy ożywionych olbrzymią wolą zwycięstwa i dających z siebie wszystko. Tej żywiołowej sile, młodzieńczoemu zrywowi, improwizacji ulec musiała wysoka technika i szablonowa dość kombinacja, które to cechują zespół katowicki. Skład drużyny był nast.:

IFC — Górlitz II., Heydenreich, Wieczorek, Bischof, Tichauer, Wylezol, Machinek, Jonczyk, Górlitz I, Kozok II i Jozsuke. Wisła: — Ketz, Pychowski, Skrynkowicz, Bajorek, Kotlarczyk I, Makowski, Czulak, Kotlarczyk II, Reyman I, Reyman III i Balcer.

Przebieg gry: w pierwszych minutach gry dwójka katowickich napastników Jozsuke — Kozok II przedziera się raz po raz przez pomoc Wisły (Bajorka) i przypuszcza szereg groźnych ataków, jednak w ostatniej chwili obrona ratuje na kornier, których do pauzy należy było sześć. Jednak jeśli szło o siłę ataków, to Wisła nie ustępowała zupełnie Katowiczom, owszem pozycje wypracowane przez napad czerwonych były znacznie groźniejsze. I tak strzał Reymana III z podania brata na parę metrów przed bramką idzie tuż obok słupka, podobnie albo też przytomną obroną ze strony Górlitza II kończą się strzały Reymana I i Kotlarczyka II. Wreszcie kiedy już zanosiło się na generalną ofensywę miejscowych, skulkiem błędu tyłów po lewej stronie Wisły przedarł się doskonały łącznik Katowiczan, Kozok II i uzyskał celny strzał pierwszą bramkę dla swoich barw. Podniecony tym niespodziewanym sukcesem drużyna Wisły przypuszcza szereg groźnych ataków, które jednak wobec zdenerwowania nie prowadzą do celu.

Po przerwie gra zmienia się, czerwoni zdając sobie sprawę z doniosłości spotkania atakują raz po raz, aż wreszcie wypada solowy Balcera, wobec nieprzepracowanego atakowania go przez Wieczorka z IFC zmusza sędziego do podkątowania rzutu karnego przeciw Katowiczom. Zamienia go w pierwszą bramkę dla barw klubowych Skrynkowicz. W chwili potem z podania Kotlarczyka II Reyman I strzela drugą bramkę. Zanosi się na pogrom IFC, kiedy wtem okazuje się, iż wysiłek ten kosztował zbyt dużo Wisły, która potrzebowała nieco odpoczynku. Wyzyskuje to drużyna IFC i w wyniku tego zdołała Górlitz I wyrównującą bramkę po strzale Kozoka II, broniącym dość nieudolnie przez Ketza. Niedługo jednak cieszących się tym przelotnym sukcesem graczy katowickich spotkał zawód, bo już w następnej niemal minucie Balcer zdobywa z podania Czulaka trzecią i decydującą o zwycięstwie bramkę. Od tej pory zmienne okresy przewagi; w ostatniej niemal minucie IFC uzyskuje rzut wolny tuż z za pola karnego, z którego można było mieć szansę na „wyrównanie”, gdyby nie „ofsid” jednego z graczy katowickich. Niezadowolony z orzeczenia sędziego jeden z graczy IFC zachował się pod jego adresem nieostojnie, za co został wydalony z boiska.

Ocena drużyny: w teame Wisły wszyscy gracze stanęli właściwie na wysokości zadania. Po ciężkim bowiem meczu z Polonią trudno było się spodziewać lepszej gry i większego jeszcze wysiłku ze strony czerwonych, jakiego świadkami byliśmy w dniu wczorajszym. Punkty były słabe, ale tylko przelotnie, jak Reyman III, tracący głowę pod bramką i bojący się przeboju, Reyman I, wiecznie nastawiający sobie piłkę do strzału i bojący się brać ją z każdej pozycji, nerwowo na początku Bajorek, dalej przetrzymujący przy sobie piłkę, po dłuższej kontuzji Kolana, Makowski, ciężniący na brak wykropu Pychowski i t. p. W ogólności jednak całość zasługuje na pochwałę i egzamin obrony prestige'u krakowskiej piłki zdała w każdym razie.

W drużynie katowickiej na pierwszym planie postawić bezwzględnie trzeba Górlitza II, jemu zadaje IFC tak stosunkowo małą

porażkę, jest to bezwzględnie największy talent bramkarza w Polsce. Obok niego drugą postacią, która musi budzić podziw dla swej gry jest Kozok II w napaładzie, obecnie również najlepszy gracz na pozycji lewego łącznika w Polsce. Z innych na wyróżnienie zasługują obrońcy Heydenreich i Wieczorek, Wylezol i Bischof w pomocy, a nadto Jozsuke na lewym skrzydle.

Sędziował doskonale p. kpt. Baran, którego śmiało zaliczyć należy do najlepszych sędziów w Polsce.

WARTA — CRACOVIA 3:0 (1:0).

Poznań, 21 maja. Warta miała swój najlepszy dzień w tym sezonie. Szczególnie dobrze była dysponowana trójka napadu, która też w 18 minucie przeprowadza piękny atak, uwięziony golem, strzelonym przez Przybysza. Cracovia stara się coraz bardziej, aby uzyskać wyrównującą bramkę, lecz przeciwny wiatr jest dla niej ogromną przeszkodą. W drugiej połowie wiatr ustał, lecz przez cały ciąg gry padał zręsty deszcz, który utrudniał rozwinięcie gry, która też nie stała na tak wysokim poziomie, jak przed pauzą. Gra w tej części zawodów coraz bardziej chaotyczna, miejscami nawet brutalna, jednak i w tym okresie Cracovia nie zdołała uzyskać nawet honorowego gola. Warta natomiast robiła co pewien czas wypadki, które przyniosły jej w rezultacie jeszcze dwie bramki i to przez Stalińskiego w 23-ciej minucie i Radojewskiego w 42-giej minucie. Napad Cracovii był słaby poza Kalużą, natomiast świetną błął pomoc. U Warty lepszy był atak, natomiast nie dopisała pomoc. Wyróżnili się Przybysz i Przykucki. Sędzia p. Hanke z Łodzi dobery, publiczności rekordowa ilość w tym sezonie 7.000 osób.

POGOŃ — Ł. K. S. 5:1 (4:0).

Łódź, 21 maja. Pierwszorzędna gra Pogoń w linii ataku, który tym razem był najlepszą częścią drużyny. Bramki strzelili dla zwycięzców do pauzy Maurer (2), Batsch i dr Garbień po jednej. W drugiej części zawodów ŁKS był znacznie lepszy, jak do pauzy, stąd też i Pogoń nie mogła zaznaczyć cyfrowo swej wyższości. Jedyną bramkę dla Pogoń strzelił Kuchar a dla Łodzian w zamieszaniu podbramkowym Stohlenwerk. Sędziował p. Rosenfeld, który przerwał zawody na 7 min. przed końcem z powodu ulewy.

T. K. S. — LEGJA 2:1 (1:1).

Warszawa, 21 maja. W pierwszej połowie przewaga Legji, która też zdobyła pierwszą bramkę przez Łankę. T. K. S. wyrównuje przez Obreńskiego. Po przerwie T. K. S. gra z wiatrem i przez pierwszych 15 minut przeważa, zdobywając w tym okresie gry przez Gieszyńskiego 2-gą i decydującą bramkę. Legja była drużyną lepszą technicznie. T. K. S. pokazał grę ambitną i szybką, dzięki czemu też można powiedzieć, że wygrał zasłużenie. Sędzia p. Jedliński.

CZARNI — TURYSI 4:1 (2:1).

Lwów, 21 maja. Zasłużone zwycięstwo drużyny lwowskiej, która wykazała bardzo dobrą formę. Zwłaszcza atak Czarnych cechowała niezwykłą tym razem siłą przebojową i doskonałą wyjątkowo orjentacją podbramkową. Turysci przedstawiali się, jako zespół ładnie kombinujący w polu, natomiast zawodzący zupełnie pod bramką. Do pauzy zmienne okresy przewagi w tym ciekawym meczu. Bramki w tej części meczu zdobywają Witkowski z rzutu karnego (za rękę Kahana) i Sawka, dla Turystów zaś Grojnacki. Po przerwie zupełna przewaga miejscowych, dla których dalsze bramki strzelili Nastula i Sawka po jednej. Sędziował znakomicie p. Rutkowski.

DALSZE WYNIKI ZAWODÓW PIŁKI NOŻNEJ W KRAJU I ZAGRANICĄ.

Kraków, 20 maja. Mistrzostwo kl. A.: Podgórze — Jutrzenka 4:1 (1:0). Wawel — Olsza 5:2. Krowodrza — Garbarnia 2:1 (1:1). Makkabi — Sparta 5:0. Wisła — Zwierzyniec 9:0 (1:0). Obecna tabela mistrzostw A klasy K. Z. O.

P. N.:

Nazwa klubu	Ilość gier	Punktów	Stos. bramek
1) Podgórze	10	15	20:7
2) Wawel	10	15	18:14
3) Garbarnia	9	13	27:9
4) Wisła	9	11	35:22
5) Krowodrza	7	11	17:11
6) Korona	10	10	22:22
7) Sparta	10	10	18:19
8) Cracovia	9	9	22:16
9) Makkabi	8	7	14:13
10) Olsza	9	7	20:28
11) Tarnovia	7	4	9:17
12) Zwierzyniecki	8	4	4:19
13) Jutrzenka	10	0	2:31

PATRIA — Czarnowiejski 2:0. Zawody o mistrzostwo kl. B.

Poznań, 21 maja. Pogoń — Warta 3:0. Mecz o mistrzostwo klasy A — P. Z. O. P. N.

Warszawa, 21 maja. Marymont — Warszawianka I B 1:0, Legja I B — Skra 3:1, Polonia I B — Korona 3:0 w. o. i Varsovia — Makkabi 9:2.

Łódź, 21 maja. Turyści I B — ŁSG 4:2, Widzew — Union 1:1, Orkan — PTC 3:1.

Lwów, 21 maja. Polonia (Przemyski) — AZS 2:2 i Czarni I B — Hasmonea I B 4:1.

Katowice, 21 maja. Policjny K. S. — Pogoń 1:2 (1:0).

Mysłowice, 21 maja. K. S. „06” — Diana 4:2.

Katowice, 21 maja. K. S. „06” — Kolejowy K. S. 2:1.

ŚWIETNE WYNIKI KRAKOWSKICH AUTOMOBILISTÓW.

Łódź, 21 maja. W zjeździe gwiazdowym do Łodzi członkowie krakowskiego Klubu Automobilowego mogli się poszczycić zajęciem pierwszych miejsc. I tak dwie główne nagrody Śląskiego Klubu Automob. „Vesty” zdobyli: pierwszy p. Życzkowski, a drugi p. Hallerowa.

Wiesbaden, 21 maja. W konkurencjach chodowych, które się tu odbyły, Krakowskiego Klubu Automobilowego nagrody Ripper i Dygat.

Łódź, 21 maja. Zjazd gwiazdowców, który odbył się w sobotę, zwykle imponująco. W zjeździe stółkardzystów m. in. zwyciężył Polak. Rajd gwiazdowców.

W dzisiejszych zawodach zwyciężył krakowski zdobył dwie nagrody.

W dzisiejszych natomiast zwyciężył szosie Aleksandrów-Lutomiński, grodę zdobył dr. Bronisław Byszyniec „Bugatti”, 4-cylindrowy i jest członkiem krakowskiego.

Trasę 5 klm. przebył w 2 min. 54 sek. dach, rozwijając przeciętną prędkość na godzinę. Ze względu na pogodę i z miejsca, tj. bez rozbiegu, nięty przez dra Frylinga, na największą szybkość, osiągnął 100 klm. przez automobilistę polskiego.

znany sportsmenem automobilowym był już szereg rekordów.

Odpowiedzialny redaktor: **ARTUR POPIEL**
Wydawca: **Spółka Wydawnicza „REFORMA”**
Spółka z ogr. odp.

UNIEWAŻNIAM zgnębioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Kraków-Powiat na nazwisko Tomasz Wojtowicz. — 425

ABRAHAM Majer Jachi mowicz ur. 1896 w Jaworznie, unieważnia zgnębioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Wadowice. — 427

RICCIONE — ADRIA — GRAND HOTEL, MILANO — HUNGARIA na brzegu, utrzymanie od L. 30.— począwszy. Łazienki, knacka tuszowa. — Prospekty. — 388

RUTYNOWANY konceptant przyjmie posadę w kancelarii adwokackiej w Krakowie od 1 czerwca b. r. Zgłoszenia pod „Konceptant” do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 414

Przewodnik handlowo-informacyjny po Krakowie
Najkorzystniejsze źródła zakupów

<p>Srebro</p> <p>SREBRO — PLATERY ARTYKULY kościelne SUKIENNICE I. Magazyn fabryczny M. JARRA.</p>	<p>Herbata</p> <p>A. HAWELKA Kraków, Rynek gł. 34. „Pałac Splakł”</p> <p>HERBATA RANGALLA CEYLON TEA w jednym gatunku, najlepszym w paczkach 1/5 1/10 kg. — Dla odprzedańców rabat!</p>	<p>Artykuły techniczne</p> <p>WEZE gumowa, spiralne parciane oraz wszelkie art. techniczne S. SZAJER Kraków, Wiśniewa L. 8. Tel. 4154.</p>	<p>Forciepiany</p> <p>FORTEPIANY PIANINA WŁ. BOŁOŃSKI Kraków — Pałac Splakł</p>
<p>Przybory piśmienne</p> <p>R. ALEKSANDROWICZ Basztowa 11. Tel. 311/4054 Magazyn przyborów biurowych.</p>	<p>Skład bielizny</p> <p>ORYGINALNE AGIELSKIE POPELINY na bieliznę męską i pyjamy w najnowszym deseniach M. BEYER i Ska KRAKÓW, SUKIENNICE</p>	<p>Aparaty i przyb. fotogr.</p> <p>Warszawski Skład przyborów fotograficznych. Szeńska 2. Tel. 1428</p>	<p>Ubezpieczenia</p> <p>Towarzystwo ubezpieczeń na życie „FENIKS” ul. św. Gertrudy 8, tel. 273</p>

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom!

DELEGAT
Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach.
L. 444/S/29.

OBWIESZCZENIE.

W Urzędzie Delegata Prokuratorji Generalnej w Katowicach

wakuje stanowisko radcy Prokuratorji Generalnej w VI. st. st., oraz referendarza Prok. Gen. w VII. st. st.

Kandydaci na to stanowisko, posiadający studia prawnicze zakończone przepisaniem egzaminami, aplikację sądową, lub adwokacką, egzamin adwokacki względnie sędziowski, złożony z wynikiem przynajmniej dobrym oraz odpowiednie referencje o praktyce zawodowej, mogą składać podania z opisami dokumentów, dowodem obywatelstwa polskiego i własnoręcznie skreślonym życiorysem na ręce Delegata Prokuratorji Generalnej w Katowicach (Gmach Sejmu Śląskiego) Wymienione stanowiska są natychmiast do obsadzenia.

Zgłoszenia załatwione odmownie pozostaną bez odpowiedzi.

Urzednicy państwowi w Województwie Śląskiem pobierają oprócz uposażenia przywiązanego do danego stopnia służbowego dodatek kresowy w wysokości 40% uposażenia na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1927 r.

Katowice, dnia 2 maja 1928 r.
Delegat Prokuratorji Generalnej
Dr. Sahneck.